

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

7/2023

Červenec

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, S. Pelech,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 8. 2023
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrda, S. Pelech,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červenové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V tomto čísle nenajdete obvyklou rubriku Podrobně k tématu, ve které Vám přinášíme tematicky zaměřený výběr článků k aktuálním událostem rezonujícím v odborném tisku, ale na místo toho jsme pro Vás tentokrát připravili výběr několika knih z fondu Odborné knihovny Ministerstva financí. Jedná se o starší tituly, které se však vztahují ke dvěma aktuálním tématům, konkrétně k 25. výročí Evropské centrální banky a problematice inflace. Snad Vás knihy, které někdy přináší ucelenější pohled a trvalejší informace, anebo v některých případech naopak historické, okrajové či kuriózní aspekty problematiky, zaujmou a třeba v létě najdete čas si některou z nich přečíst.

Kromě toho bychom Vás rádi upozornili na přehled několika open access časopisů z oblasti Environmental, Social, and Governance (ESG) v sekci Aktuality. K udržitelnému financování při rozhodování o investicích ve finančním sektoru je v poslední době upřena v odborné literatuře větší pozornost.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových (a tentokrát i strašných, ale stále relevantních) informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Open Access časopisy k tématu udržitelného financování (ESG)

Environmental Policy and Governance - Wiley

Online Library:

<https://onlinelibrary.wiley.com/journal/17569338>

Journal of Climate Finance:

<https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-climate-finance>

Journal of Sustainable Finance & Investment:

<https://www.tandfonline.com/pricing/journal/tsf20>

Green Finance:

<https://www.aimspress.com/journal/gf>

Tematické číslo (Volume 26 Issue) časopisu Review of Finance věnované udržitelným financím:

<https://academic.oup.com/crawlprevention/governor?content=%2fro%2fissue%2f26%2f6>

Publikováno na webu MF

Na webu MF byla 22.6. uveřejněna zpráva: *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2022*. viz:

<https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2022/zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2-51712>

27. 7. byla na webu MF uveřejněna *Zpráva o činnosti Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky za rok 2022*. viz:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2022/zprava-o-cinnosti-financni-spravy-ceske-52060/>

Monitoring tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 7. 2023 – 31. 7. 2023 se tentokrát věnuje tématu:

Automobilový průmysl

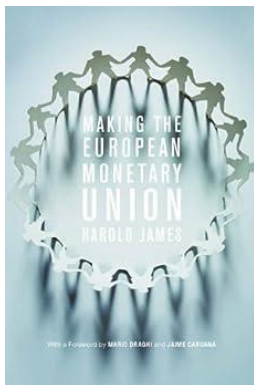
Byl zpracován z tištěných médií a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<https://knihovna.urad.mfcr.cz/web2/monitor.php>

O B S A H

Vybrané knižní tituly.....	4
25. výročí Evropské centrální banky	4
Inflace.....	6
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	9
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	17
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	18
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	24
Informatika. Počítače	26
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	26
Podnik a podnikání	29
Pojišťovnictví. Sociální péče	29
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	29
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	30
Právo.....	32
Účetnictví	35
Veřejná správa	35
Veřejné finance. Rozpočet.....	37
Životní prostředí	39
Životní úroveň	40
Ostatní	40
Přehled nových knih	46

Vybrané knižní tituly k tématu 25. výročí Evropské centrální banky

Making the European monetary union

the role of the Committee of Central Bank Governors and the origins of the European Central Bank

Harold James

Překlad názvu: Vytváření Evropské měnové unie : úloha Výboru guvernérů centrálních bank a vznik Evropské centrální banky

Cambridge : Harvard University Press, 2012

xiv, 567 s. :, grafy

978-0-674-06683-0 (váz.)

Historická studie, která se věnuje unikátnímu procesu měnové kooperace a sjednocení v Evropě započatému v roce 1957 Římskou smlouvou. Detailně analyzuje a vykládá roli národních centrálních bank a jejich guvernérů v procesu evropského měnového sjednocení v letech 1964-1993. Fórem, na kterém guvernéři spolupracovali a připravovali měnovou unii, se stal Výbor guvernérů centrálních bank členských zemí EHS (založený v roce 1964, ukončil činnost v roce 1993 a byl nahrazen nově vytvořeným Evropským měnovým institutem - EMI). Kniha se věnuje pozadí jednání tohoto Výboru, technokratickému vyjednávání ohledně EMU, činnosti Delorovy komise a vytváření nové filosofie centrálního bankovníctví, dále otázce praktické realizace nezávislosti centrální banky a přechodnému období do vytvoření Evropské centrální banky. V závěru rozebírá krizi EMS v letech 1992-1993 a odkaz Výboru guvernérů v souvislosti s vytvořením společné měny v roce 1999.

[Making the European monetary union - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

The concrete euro

implementing monetary policy in the euro area

Překlad názvu: Pevné euro : provádění peněžní politiky v eurozóně

New York : Oxford University Press, 2014

xxix, 373 stran :, tabulky, grafy, vzorce

978-0-19-871364-7 (brožováno)

Rámec pro zavedení měnové politiky v eurozóně byl zaveden v roce 1999. Autoři knihy, kteří se účastnili vytvoření a zavádění tohoto rámce, zkoumají jeho teoretické a historické základy, jak se v praxi vyvíjel a jakým problémům bude v budoucnu pravděpodobně čelit. Postupy provádění měnové politiky byly v minulosti výsadou úzké skupiny odborníků, ale současné globální krize způsobily, že se téma dostalo do středu veřejného zájmu. Tato kniha se zabývá všemi aspekty provádění měnové politiky, se zvláštním důrazem na Evropskou centrální banku a euro. Umožňuje informovanější zhodnocení a lepší porozumění výjimečnému vývoji, který způsobily finanční krize.

[The concrete euro - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

The birth of the euro

Otmar Issing

Překlad názvu: Počátek eura

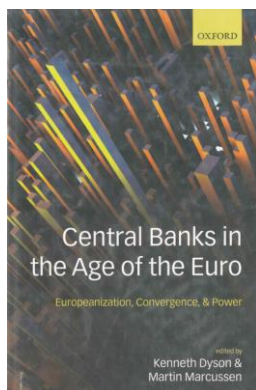
Cambridge : Cambridge University Press, 2008

xiv, 260 s. ; tab., grafy, schémata

978-0-521-73186-7 (brož.)

Kniha jednoho z hlavních architektů měnové politiky ECB hodnotí z perspektivy 10. výročí eurozóny zavedení nové měny - eura a počátky fungování Evropské centrální banky na poli měnové politiky a stabilizace eura. Autor se soustřeďuje na historické pozadí vzniku EMU a přináší svůj pohled na vytváření eura. Objasňuje úspěchy i výzvy jednotné měny a vyjadřuje se k otázce, zda může měnová unie přežít bez unie politické.

[The birth of the euro - Portaro - katalog knihovny \(mfcr.cz\)](#)

Central banks in the age of the euro

Europeanization, convergence, and power

Kenneth Dyson

Překlad názvu: Centrální banky v epoše eura : evropeizace, konvergence a moc

New York : Oxford University Press, 2009

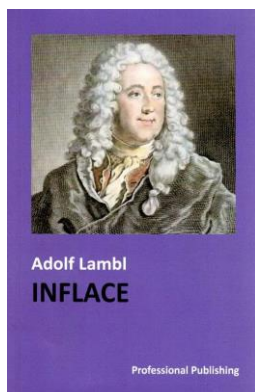
xxii, 451 s. ; grafy, tab.

978-0-19-921823-3 (váz.)

Rekapitulace deseti let fungování společné měny EU ve vztahu k evropským centrálním bankám. Analýza složitých vztahů evropeizace, konvergence a politické moci v systému evropských centrálních bank a řídicích procesů; mezinárodní, evropské a domácí okolnosti vedoucí k odlišným uspořádáním těchto vztahů. Jednotlivé příspěvky se zaměřují na vybrané centrální banky uvnitř, dočasně i trvale mimo eurosystém a na Austrálii, Nový Zéland a USA.

[Central banks in the age of the euro - Portaro - katalog knihovny \(mfcr.cz\)](#)

Vybrané knižní tituly k tématu inflace

Inflace

Adolf Lambl

2. vyd., V Professional Publishing 1.

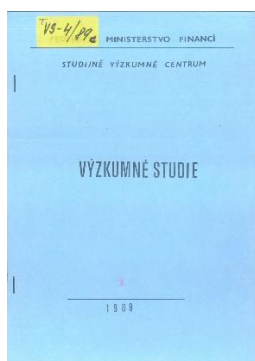
Praha : Professional Publishing, 2012

156 s. :, il., portréty, faksim.

978-80-7431-093-5 (brož.)

Historie vzniku první inflace na přelomu 17. a 18. století ve Francii, kde se v roce 1708 objevil skotský ekonom a dobrodruh John Law. Přesvědčil vládnoucí osobnosti (Particelli d' Emery, Mazarin, Colbert), zavedl papírové bankovky (assignáty) a akcie, založil a spustil lavinu spekulací, která téměř zničila francouzskou ekonomiku. Poučné dílo z roku 1936.

[Inflace - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

Inflace v socialistických zemích

Výzkumná studie

Ivan Kočárník

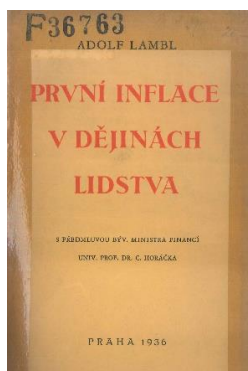
Praha : Federální ministerstvo financí, 1989

29 s.

((brož.))

Charakteristika vývoje, příčin a přístupů k řešení inflace ve vybraných socialistických zemích. Zobecnění poznatků o inflačních procesech.

[Inflace v socialistických zemích - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

První inflace v dějinách lidstva

Adolf Lambl

Praha : Adolf Lambl, 1936

165 s.

((brož.))

Vylíčení význačných událostí z měnových dějin a neblahých inflačních účinků v historii západních zemích. O významných osobnostech světové finanční historie (kardinál Mazarin, Particelli d'Emery, J. B. Colbert, John Law apod.).

[První inflace v dějinách lidstva - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

Inflation differentials among Czech households

Pavel Hait

Překlad názvu: Rozdíly v inflaci pro české domácnosti

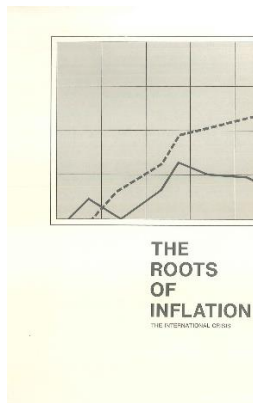
Prague : CERGE-EI, February 2014

20 s. :, tab., vzorce

978-80-7343-312-3 (CERGE UK Praha, brož.); 978-80-7344-305-4 (Národohospodářský ústav, brož.)

Míra inflace se tradičně měří jako roční procentní změna cenové hladiny zboží ve spotřebním koši. Hodnoty míry inflace však informují pouze o průměrné změně cen, kdežto různé domácnosti nakupují velmi různé zboží a služby. Existují i rozdíly v cenových změnách různých zboží a služeb. Autoři v empirické studii ukazují, že rozdílné demografické skupiny byly díky odlišené struktuře spotřeby vystaveny cenovým růstům, které se od průměrné míry inflace více či méně lišily. Tyto rozdíly byly významné v ČR zejména během období 1995-2010. Nejdůležitějšími určujícími faktory inflace byly výdaje za bydlení, energie a (především pro nízkopříjmové domácnosti a domácnosti důchodců) výdaje na jídlo a nealkoholické nápoje. Ukázalo se, že po většinu sledovaného období byly nízkopříjmové domácnosti a domácnosti důchodců vystaveny signifikantně vyšším nárůstům cen, než byla míra inflace.

[Inflation differentials among Czech households - Portaro - katalog knihovny \(mfcz.cz\)](#)

The roots of inflation

the international crisis

Gardiner C. Means

Překlad názvu: Kořeny inflace : mezinárodní krize

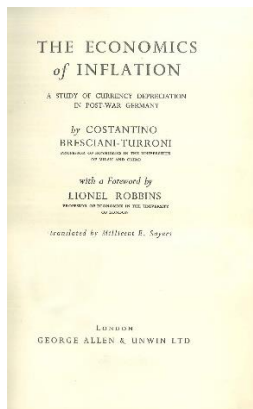
New York :: Franklin, c1975

x, 315 s. ; tab., grafy, schémata

0-89102-036-5 ((váz.))

Soubor studií zabývajících se inflací z různých úhlů pohledu z hlediska teorie i zhodnocení empirických poznatků. Samostatné kapitoly jsou věnovány inflaci v USA, stagflaci v Británii, procesu inflace ve Francii, německé zkušenosti s inflací a inflaci v socialistických ekonomikách.

[The roots of inflation - Portaro - katalog knihovny \(mfcr.cz\)](#)

The economics of inflation

a study of currency depreciation in post-war Germany

Constantino Bresciani-Turroni

Překlad názvu: Ekonomie inflace : studie o znehodnocení měny v poválečném Německu

1st ed.

London :: Allen & Unwin, 1937

464 s. ; tab., grafy ((váz.))

Velmi důkladná a podrobná studie o příčinách, průběhu a následcích krize a bankrotu německé měny po 1. světové válce až do bankovní krize v létě 1931.

[The economics of inflation - Portaro - katalog knihovny \(mfcr.cz\)](#)

Daně

Philippe Gamito

Are financial intermediary services capable of being exempt from VAT in an outsourcing context? Je možné osvobodit služby finančního zprostředkování od DPH v kontextu outsourcingu?

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 75-78

Autor v příspěvku shrnuje a komentuje rozhodnutí britského soudu prvního stupně v případě "eMerchant Pay", ve kterém se jednalo o to, zda mohou být outsourcované služby posouzeny jako služby finančního zprostředkování, a tím osvobozeny od DPH. V daném případě šlo o služby poskytované mezi dvěma společnostmi (EMPO, EMPL) ze stejné skupiny, z nichž jedna sídlila v Bulharsku a druhá ve Velké Británii. Dle britských úřadů měly v daném případě služby podléhat dani, společnost EMPO však byla opačného názoru. Britský soud dal posléze za pravdu společnosti EMPO, přičemž ve svém zdůvodnění odkázal i na dvě dřívější rozhodnutí Soudního dvora EU (případy "Volker Ludwig", "CSC Financial Services"). Autorův komentář se mj. týkal toho, že mezi oběma společnostmi neexistovala písemná smlouva, která by upravovala povahu služeb; judikatury, na kterou SDEU odkázal; chybějícího upřesnění britského soudu k tomu, co se považuje za administrativní služby ("clerical functions") či toho, že britský soud nepovažoval za relevantní přihlížet k povaze služeb poskytovaných firmou EMPL. - Poznámky.

Pieter-Jan Wouters

Belgian tax procedures reformed with focus on international tax matters

Úprava belgických daňových postupů se zaměřením na problematiku mezinárodního zdanění

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 4, p. 169-172

V rámci boje s mezinárodními daňovými podvody byla v Belgii v listopadu 2022 zavedena opatření, jejichž základem je prodloužení promlčecí doby při některých úkonech daňové správy, které mají umožnit hloubkovější daňové kontroly a náležité plnění mezinárodních závazků v oblasti správní spolupráce a výměny informací. Nově stanovené promlčecí lhůty byly navrženy v souladu s praxí v sousedních státech. Rozšíření se týká lhůt standardního vyměřování daní, daňových šetření a zadržení. Prodloužená doba promlčení u přímých daní i u DPH se zaměřuje zejména na mezinárodní transakce. Tabulka přehledně porovnává lhůty platné do konce r. 2022 s nově nastavenými. - Poznámky.

Martin Dlagnekov

Bulgaria finally introduced a VAT bad-debt relief mechanism : was it worth the wait?

Bulharsko konečně představilo mechanismus osvobození na DPH u nedobytných pohledávek : stálo čekání za to?

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 55-59

Dodavatelé, kteří působí v Bulharsku, mohou od ledna 2023 dle bulharského zákona o DPH uplatňovat daňové osvobození u nedobytných pohledávek. Autor toto kvituje s povděkem, zároveň nicméně upozorňuje na některé prvky osvobození, které nejsou zcela v souladu s evropskou legislativou. V textu autor odkazuje na související judikaturu Soudního dvora EU. - Poznámky.

Daniel Gutmann

Corporate groups in the age of tax communication

Skupiny podniků v době daňové komunikace

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 4, p. 154-158

Transpozice evropské směrnice č. 2021/2101/EU o zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami (public CbCR) do francouzského národního práva přitáhla pozornost k otázce daňové transparentnosti, která byla uložena velkým skupinám podniků. Společnosti vstoupily do éry komunikace o dodržování daňových předpisů a etickém chování. Zveřejňování se neomezuje pouze na povinné šíření informací, ale očekává se, že skupiny podniků budou vůči veřejnosti odpovědné za své daňové jednání. To klade nové požadavky na strategický přístup k transparentnosti v oblasti daní a k obchodní etice, a to i z mezinárodního pohledu. Článek přibližuje některé "dobré postupy" (good practices) vhodné k tomuto účelu a také ty, které skutečně zavedly skupiny podniků ve Francii. - Poznámky.

Michal Dvořák

Daňové aspekty svěřenských fondů se zaměřením na daňovou neutralitu

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 1, s. 30-33

Blíže k daňovým aspektům svěřenských fondů a jejich daňové neutralitě. Autor shrnuje základní informace o daňovém fungování svěřenského fondu a zdůrazňuje, že dle § 21f zákona o daních z příjmů se změnil pohled na vyčlenění majetku do svěřenského fondu tak, že se na ně hledí obdobně jako na vklad do obchodní korporace, namísto původního pohledu jako na bezúplatný příjem. Jedním z principů, který by mělo zdanění SF naplnit, je dodržení daňové neutrality. V té souvislosti autor zvažuje zdanění aktivit SF (plnění obmyšleným, plnění obmyšleným z majetku fondu, plnění obmyšleným ze zisku) z pohledu daňové neutrality. Zamýšlí se také nad diverzitou zdanění obmyšlených v případě, kdy se neplní ve stejný čas.

Ondřej Trubač, Tomáš Munzar

Daňové spory v rozhodovací praxi soudů

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 5, s. 24-25

Judikatura týkající se daňového práva představuje jednu z nejvýznamnějších oblastí agendy Nejvyššího správního soudu ČR. V této oblasti se často řeší otázky, které jsou v zákonech upraveny nejednoznačně nebo příliš kusým způsobem, a soud tak fakticky právo dotváří. Rozhodovací praxe má zásadní vliv např. na problematiku osvobození od daně, zneužití práva, daňových podvodů či na nejasnosti týkající se postupů správce daně. Autoři v příspěvku blíže představují kategorie judikátů věnujících se problematice korunových dluhopisů a zneužití práva; zdanění příjmů z prodeje virtuálních měn a závaznosti předpisů vymezujících podobu kontrolního hlášení.

Václav Benda

DPH při bezúplatném poskytnutí zboží

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 7-8, s. 20-26

Bezúplatné poskytnutí zboží, u něhož je uplatněn nárok na odpočet daně, je obecně pro účely zákona o DPH považováno za dodání zboží za úplatu, tj. za zdanitelné plnění, z něhož musí plátce přiznat daň na výstupu. Při bezúplatném poskytnutí zboží je základem daně cena zboží nebo cena obdobného zboží, za kterou by bylo možno zboží pořídit ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Povinnost přiznat daň však nevzniká při poskytnutí dárku v rámci ekonomické činnosti a při poskytnutí obchodního vzorku. Problematika je dokreslena několika příklady. Autor vysvětluje obecná pravidla, z nichž vyplývá, za jakých podmínek je bezúplatné poskytnutí zboží zdanitelným plněním.

Václav Benda

DPH při pořízení a využívání automobilu

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 2, s. 41-45

Autor nejprve shrnuje základní pravidla pro uplatňování odpočtu DPH, která platí v případě pořízení automobilu do obchodního majetku plátce. Návazně přibližuje pravidla pro uplatnění odpočtu v poměrné výši, je-li plátcem pořízený automobil využíván jak pro účely uskutečněných plnění, tak i pro jiné účely (např. osobní potřebu), dále také pravidla pro uplatňování odpočtu u nákladů spojených s provozem vozidla. V závěru autor vysvětluje postup úpravy odpočtu daně v případě změny rozsahu použití automobilu pro účely uskutečněných plnění. Problematika je dokreslena praktickými příklady.

Václav Benda

DPH při přijetí elektronicky poskytované služby

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 6, s. 13-19

Autor nejprve vysvětluje, jak správně chápat vymezení elektronicky poskytované služby ve smyslu výkladů k zákonu o DPH a předpisům EU. Pro tyto služby platí specifická pravidla, a to zejména při stanovení místa plnění a způsobu odvádění daně. Návazně s využitím příkladů vysvětluje aktuálně platná pravidla pro stanovení místa plnění u elektronicky poskytovaných služeb. Rozebírá pravidla pro odvádění DPH v případě, že příjemcem této služby, kterou poskytla osoba neusazená v tuzemsku, je osoba nepovinná k dani. Vysvětluje také, jak postupovat v případě, že příjemcem služby je osoba povinná k dani, která je plátcem či identifikovanou osobou.

Zuzana Blažejová

Earnings stripping rules and limitation of interest deductibility based on the ATAD

Pravidla "earnings stripping" a omezení odpočtu úroků dle ATAD

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 4, p. 173-174

Seznámení s novelou č. 496/2022 Z. z. slovenského zákona o daních z příjmů, která zavádí nová pravidla pro omezení daňové odečitatelnosti úroků z úvěrů a půjček u právnických osob. S účinností od 1.1.2024 tím byly implementovány do slovenského právního řádu požadavky evropské směrnice o vyhýbání se daňovým povinnostem č. 2016/1164/EU (ATAD). Autorka také provádí srovnání ATAD pravidel s již existujícími pravidly nízké kapitalizace dle § 21a zákona o dani z příjmů. V závěru krátce zmiňuje připravovanou evropskou směrnicí DEBRA. - Poznámky.

Marie Lamensch

ECJ decisions in the Skellefteå Industrihus AB and Vittamed cases : a severe blow to the neutrality of the VAT system

Rozhodnutí Soudního dvora EU v případech Skellefteå Industrihus AB a Vittamed : vážný zásah do neutrality systému DPH

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 53-54

Autorka v příspěvku velice kriticky hodnotí novou judikaturu Soudního dvora EU v případech Skellefteå Industrihus AB (C-248/20) a Vittamed (C-293/21). Obě rozhodnutí se týkala odpočtu DPH. SDEU v obou případech uvedl, že by mělo dojít k úpravě odpočtu na DPH kvůli tomu, že daná firma nakonec nezrealizovala zamýšlený projekt. Než SDEU novou judikaturu vydal, bylo ustálené, že již učiněný odpočet na DPH nemůže být zvrácen pouze na základě toho, že plánovaná ekonomická aktivita nevedla k transakci podléhající dani. Podle autorky není nový směr judikatury v souladu s principy, na kterých je založena evropská legislativa o DPH. SDEU dále rozlišuje mezi opravou odpočtu (adjustment) a odvoláním práva na odpočet, kdy odvolání práva na odpočet by bylo dle SDEU v rozporu s principem neutrality, ale oprava nikoli. Ani s tímto postojem SDEU však autorka nesouhlasí a uvádí, že povinnost upravit odpočet vede k nadměrnému administrativnímu břemenu a rozdílnému zacházení s úspěšnými a neúspěšnými podniky. - Poznámky.

Carmen Bachmann, Christopher Seifert

Einführung eines public Country-by-Country reportings : kritische Anmerkungen zum Gesetzentwurf

Zavedení veřejného vykazování (country-by-country reporting) : kritické připomínky k návrhu zákona

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 20, s. 1175-1181

Veřejné vykazování podle jednotlivých zemí (public country-by-country reporting) má být v Německu zavedeno nařízením k prováděcímu zákonu (BT-Drucks-20/5653). Tato veřejná zpráva o dani z příjmů obsahuje informace o globálních obchodních aktivitách vykazujících společností (zejména finanční a daňové údaje) podle jednotlivých zemí. Článek na základě vládního návrhu zákona analyzuje implementaci evropské směrnice o zveřejňování informací o dani z příjmů některými podniky a pobočkami (2021/2101/EU) do německého daňového práva. Poskytuje konstruktivní kritiku s cílem minimalizovat právní nejistotu a zátěž spojenou s dodržováním předpisů pro vykazující společnosti. - Poznámky.

Andreas Kowallik

Erklärung und Erhebung der Mindeststeuer nach dem Mindestbesteuerungsrichtlinie - Umsetzungsgesetz

Přiznání a vybírání minimální daně podle zákona o provádění směrnice o minimálním zdanění

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 22, S. 1304-1306

Dne 20.12.2021 zveřejnila OECD svá vzorová pravidla pro globální minimální daň (druhý pilíř) a dne 22.12.2022 byla rovněž představena konečná verze evropské směrnice o zajištění globální minimální úrovně zdanění. V návaznosti na to představilo v březnu 2023 německé Spolkové ministerstvo financí diskusní návrh německého zákona o implementaci směrnice o minimálním zdanění (MinBestRL-UmsG). V článku je tento návrh přiblížen se zaměřením na německé procesní právo. - Poznámky.

Vladimír Šefl

Judikáty k profesní mlčenlivosti daňového poradce

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 1, s. 25-29

Článek přináší přehled zásadních rozsudků týkajících se profesní mlčenlivosti daňových poradců v ČR. Soudní rozhodnutí Ústavního soudu i trestních a správních soudů jsou uvedena právní větou s následným výjimkou nejdůležitějších částí odůvodnění. V závěru autor zobecňuje závěry, které soudy konstatovaly. Dle nich není mlčenlivost výsadou daňového poradce, ale jeho povinností, jejím účelem je hájit zájem klienta a vytvořit podmínky pro plnou důvěru mezi poradcem a jeho klientem. Soudy výslovně konstatují společné znaky profese daňového poradce a advokáta, protože i daňové poradenství je poradenstvím právním (omezeným na oblast daní); podobné znaky tak vykazuje i nastavení profesní mlčenlivosti. Pro poradce lze analogicky aplikovat úpravu výjimky z mlčenlivosti advokáta.

Martin Děrgel

Koordinační výbor o uplatnění daňové ztráty v neziskovce

Účetnictví, Sv. 2023, č. 6, s. 19-25

Autor v příspěvku popisuje specifika zdanění neziskových organizací prostřednictvím daně z příjmů a následně krátce prezentuje závěr koordinačních výborů (odborných diskuzí, kterých se účastní daňoví poradci i experti z GFŘ) na téma uplatnění daňové ztráty v neziskové organizaci. V článku je mj. vymezen pojem "veřejně prospěšný poplatník", jsou představeny dva principy zjištění základu daně z příjmů (úzký, široký) a dále je již předloženo stanovisko GFŘ, které potvrdilo autorův názor týkající se uplatnění daňové ztráty.

Zdeněk Burda

Nad judikaturou správních soudů z oblasti kontrolních hlášení

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 6, s. 41-48

Komentovaný výběr aktuálních rozsudků Nejvyššího správního soudu týkajících se kontrolního hlášení k DPH (z období 2021-2023). Autor nejprve shrnuje závěry starší relevantní judikatury, poté postupně představuje rozsudky týkající se oprávnění GFŘ ke stanovení struktury kontrolního hlášení; oprávněnosti pokuty u kontrolního hlášení mylně označeného špatným zdaňovacím obdobím; kontrolního hlášení podaného nekvalifikovanou formou a jeho následným potvrzením po lhůtě pro jeho podání; povinnosti podávat kontrolní hlášení ze strany advokátů.

Jan Hájek

Odeprání nároku na odpočet daně z přidané hodnoty jako nástroj správního trestání

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 1, s. 34-36

Nárok na odpočet tvoří v obecné rovině jedno z primárních veřejnoprávních práv v oblasti DPH. Článek rozebírá problematiku odmítnutí přiznání tohoto práva v zájmu „vyššího principu mravního“ (případy, kdy se má za prokázané, že nároku na odpočet bylo užit v případě, kdy daňový subjekt měl či mohl vědět o možném podvodném jednání prodávajícího nebo některého z dodavatelů prodávajícího). Vysvětluje specifika konceptu odmítnutí nároku na odpočet a domněnku nevědomé nedbalosti („věděl či vědět mohl“). Následně autor předkládá věcnou argumentaci k vymezení právní povahy postupu správce daně, jímž zásadně odmítne uznat nárok na odpočet z důvodu naplnění domněnky nevědomé nedbalosti. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

Overview of general turnover taxes and tax rates : January 2023

Přehled všeobecných daní z obratu a daňových sazeb : leden 2023

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 89-99

Přehled všeobecných daní z obratu v různých zemích světa k 1.1.2023. V přehledné tabulce je u každé země uvedeno, o jaký typ daně se jedná (zda jde o DPH, či o daň ze zboží a služeb - GST, příp. o jakou konkrétní formu) a jaké sazby jsou u této daně stanoveny (standardní, snížené a zvýšené). V poznámkách je dále specifikováno, na jaké zboží a služby se v dané zemi snížená či zvýšená sazba vztahuje. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Poplatky v praxi obcí : právní, daňový a účetní pohled

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 18, (2023) č. 8, s. 65-68

Autor nejprve přibližuje vymezení veřejnoprávních poplatků z právního hlediska (správní poplatky, místní poplatky, soudní poplatky, dálniční poplatky, koncesionářské poplatky, aj.). Poté se věnuje daňovému režimu veřejnoprávních poplatků z pohledu daně z příjmů u veřejně prospěšného poplatníka, problematiku ilustruje na několika příkladech. Rozebírá také pravidla o účtování veřejnoprávních poplatků se zaměřením na posouzení správního poplatku za zápis do registru silničních vozidel.

Zdeněk Kuneš

Stanovení místa plnění při dodání zboží. 1. část

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 7-8, s. 27-36

Autor se zabývá stanovením místa plnění při dodání zboží podle zákona o dani z přidané hodnoty. Pro stanovení místa plnění při dodání zboží je podstatné, zda je dodání uskutečněno s odesláním nebo přepravou. Autor na příkladech vysvětluje stanovení místa plnění při dodání zboží bez odeslání nebo přepravy; s odesláním nebo přepravou; dále plnění v řetězci s jedinou přepravou zboží v rámci EU; i místo plnění při dodání zboží s instalací nebo montáží. Rozebírá také stanovení místa plnění při dodání zboží na palubě lodě, letadla nebo ve vlaku během přepravy osob na území EU, místo plnění při dodání nemovitě věci a stanovení místa plnění při dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu podle § 7a zákona o DPH.

Christian Waldhoff

Steuerrecht in der Inflation - der verfassungsrechtliche Rahmen für den Ausgleich der kalten Progression

Daňové právo v době inflace - ústavněprávní rámec pro vyrovnání studené progresse

Finanz-Rundschau, Jg. 105, (2023) Nr. 11, S. 485-490

Příspěvek se zabývá problematikou tzv. studené progresse v kontextu německého ústavního práva. Rekapituluje vývoj postoje k principu nominální hodnoty s bližším přihlédnutím k významným soudním rozhodnutím (Spolkového finančního soudu a Spolkového ústavního soudu), dále se zabývá otázkou ústavněprávního nároku na vyrovnání studené progresse. Zevrubně rovněž rozebírá otázky způsobilosti daňového plnění, zdanění existenčního minima, problematiku poklesu reálné hodnoty příjmů a daňových odpočtů. - Poznámky.

Christoph M. Meier

Swiss VAT Act revision : upcoming changes

Reforma švýcarského zákona o DPH : nadcházející změny

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 79-81

Švýcarsko připravuje reformu zákona o DPH. Pokud změny budou schváleny, vstoupí v účinnost nejdříve od ledna 2025. V příspěvku jsou shrnuty hlavní body nové legislativy - měly by se mj. dotknout digitálních platforem, malých a středních podniků, cestovních agentur a pořadatelů akcí či ručení v případech podvodného bankrotu. - Poznámky.

Andreas Richter, Berthold Welling

Tagungs- und Diskussionsbericht zum 86. Berliner Steuergespräch "Auswirkungen der Inflation auf das Steuerrecht"

Zpráva o jednání a diskusi k 86. Berliner Steuergespräch "Dopady inflace na daňové právo"

Finanz-Rundschau, Jg. 105, (2023) Nr. 11, S. 494-499

Stěžejním tématem debaty v rámci 86. berlínských daňových rozhovorů, které se konaly 27.2.2023, byla vysoká míra inflace a její dopady na daňové právo. Článek shrnuje komentáře účastníků ke zdanění fiktivního zisku, dani z mimořádných příjmů, principu nominální hodnoty a hlouběji se zabývá rakouskými protiinflačními opatřeními v oblasti daňového práva jako možným vzorem pro SRN. - Poznámky.

Diheng Xu

Tax cooperation between the European Union and China

Daňová spolupráce mezi Evropskou unií a Čínou

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 4, p. 159-168

Evropská unie má s Čínou úzké obchodní vztahy, v r. 2021 se Čína stala největším obchodním partnerem EU. Autor popisuje zvýšenou spolupráci těchto dvou regionů, která zahrnuje Komplexní dohodu o investicích (EU-China Comprehensive Agreement on Investment, CAI) a projekt Nové Hedvábné stezky (Belt and Road Initiative, BRI). Článek se zaměřuje zejména na spolupráci v daňové oblasti. Formuluje obecná daňová rizika mezi EU a Čínou, zavádění mezinárodních standardů i situaci daňových smluv mezi členskými státy EU a Čínou. Charakterizuje směr daňové spolupráce ze strany Unie a ze strany Číny (BRITACOM, CAI, spravedlivá daňová soutěž a řešení sporů v daňové oblasti). V závěru jsou rozebrány obecné cíle a základ pro další postup daňové spolupráce mezi regiony. - Poznámky.

Cristina Puerta Ruiz de Azúa, Teresa Morales Gil

Taxation of cross-border remote work in Spain

Zdanění přeshraniční práce na dálku ve Španělsku

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 4, p. 147-153

Příspěvek analyzuje daňové důsledky přeshraniční práce na dálku ve Španělsku. Zaměřuje se jak na osoby, které pracují na dálku ze Španělska ("digitální nomádi"), tak na jejich zaměstnavatele-daňové nerezidenty. Z pohledu osob pracujících na dálku je zvažováno zdanění mzdy, možné riziko dvojího zdanění přeshraniční práce na dálku a výhody plynoucí ze speciálního daňového režimu, který vychází z daňových opatření zavedených zákonem "Start-up Law" (28/2022 z prosince 2022) k podpoře mezinárodní mobility a práce na dálku v souvislosti se změnou podmínek v době pandemie covid-19. S ohledem na zaměstnavatele je rozebrána možnost zdanění zisku plynoucího z práce na dálku u společností, které nejsou daňovými rezidenty Španělska, i povinnost srazit daň z příjmů fyzických osob pracujících ze zahraničí na dálku. - Poznámky.

Laura Alarcón Díaz

The VAT treatment of NFTs in the European Union

Režim DPH u tzv. nezaměnitelných tokenů v Evropské unii

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 2, p. 61-74

Příspěvek nejprve definuje tzv. nezaměnitelné tokeny (non-fungible tokens, NFT) a následně analyzuje, jak tyto tokeny danit prostřednictvím DPH v Evropské unii. Nejprve autorka obecně uvádí, kdo bude osobou povinnou k dani, kde určit místo plnění, jakou zvolit sazbu, apod. a poté představuje již existující pravidla některých členských států EU (Španělska, Lucemburska, Belgie) a nečlenského Norska. Dále autorka navrhuje vznik nového nástroje pro výběr daní, který by fungoval na obdobných technologických principech, jako NFT (blockchain). - Poznámky.

Vít Koupil

Trestní řízení vedené Úřadem evropského veřejného žalobce v případě daňových trestných činů

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 1, s. 21-24

V r. 2021 zahájil činnost nový trestněprávní orgán Evropské unie, kterým je Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO). Jeho úkolem je nezávisle a nestranně na orgánech EU a orgánech členských států vyšetřovat a trestně stíhat pachatele trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy EU. Článek stručně představuje strukturu EPPO, upozorňuje na specifika trestního řízení vedeného EPPO (neřídí se trestním řádem, ale nařízením EPPO č. 2017/1939) a podrobněji rozebírá jeho příslušnost v oblasti daňových trestných činů. Věcná příslušnost je upravena v čl. 22 nařízení EPPO, úřad je příslušný pro úmyslné trestné činy nebo opomenutí týkající se zkrácení DPH spojené se dvěma členskými státy a celkovou škodou ve výši nejméně 10 mil. eur. Zároveň autor upozorňuje, že do pravomoci EPPO spadají veškerá jednání vedoucí k ohrožení či neoprávněnému zkrácení příjmů EU.

Václav Benda

Ubytovací služby a DPH

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 24, (2023) č. 8, s. 25-27

Autor nejprve vymezuje, jak by měly být pro účely daně z přidané hodnoty chápány ubytovací služby, a zdůrazňuje, že jako ubytovací službu nelze chápat prostý nájem bytů, jednotek či jiných nemovitých věcí, na které se vztahuje osvobození od daně bez nároku na odpočet daně podle § 56a zákona o DPH. Návazně vysvětluje pravidla pro stanovení místa plnění u ubytovacích služeb. V dalším textu s využitím příkladů rozebírá aktuálně platná pravidla pro uplatňování DPH u ubytovacích služeb, včetně očekávané změny sazby s účinností od 1.1.2024. Věnuje se poskytnutí standardní ubytovací služby plátcem v tuzemsku, přijetí ubytovací služby s místem plnění mimo tuzemsko od osoby neusazené v tuzemsku a přibližuje aktuální pravidla pro poskytování ubytovacích služeb prostřednictvím internetových platform (např. Airbnb, Booking). -- K daňovým dopadům poskytování ubytovacích služeb viz Účetnictví č. 7/2023, s. 35-37.

Radek Ondra

Vyrozumění o výši nedoplatků před nařízením daňové exekuce. 3. část

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 2, s. 5-11

Článek se zaměřuje na právní následky neoprávněného opomenutí vyrozumět daňový subjekt o výši nedoplatků a neupozornit na následky spojené s neuhrazením nedoplatků. Autor nejprve zvažuje, zda daňová exekuce nařízená bez předchozího vyrozumění daňového subjektu o výši nedoplatků může být vůbec nezákonná, a prezentuje právní názory odborné veřejnosti a správců daně k řešení této otázky. Dále se věnuje prostředkům ochrany proti vadám vyrozumění o výši nedoplatků, resp. proti daňové exekuci nařízené bez předchozího vyrozumění daňového subjektu. Autor dospěl k závěru, že prostředkem ochrany je zpravidla námitka dle § 159 daňového řádu. Správní žaloby jsou přímo proti vyrozumění o výši nedoplatků nepřijatelné, výjimkou jsou správní žaloby směřující proti exekučnímu příkazu, kdy v těchto žalobních bodech je namítáno, že daňová exekuce byla nařízena bez předchozího vyrozumění o výši nedoplatků. - Poznámky.

Petr Vondraš

Zvláštní režimy v zákoně o DPH

Účetnictví v praxi, Sv. 27, (2023) č. 6, s. 12-15

Autor vysvětluje pravidla fungování daně z přidané hodnoty ve zvláštních režimech, jejichž hlavním znakem je způsob odlišného určení základu daně. Základem daně není vše, co má být jako úplata přijato za uskutečněné plnění, ale pouze přírážka poskytovatele snížená o daň. V článku je rozebrán a na praktických příkladech ilustrován zvláštní režim pro cestovní službu, zvláštní režim pro obchodníky s použitým zbožím (nejčastěji osobní automobily) i zvláštní režim pro investiční zlato, kde se plnění osvobozené od daně prolíná s možnostmi odpočtu.

Dietmar Gosch

Zweifel an Rechtsgrundlage : Übergewinnsteuer

Pochybnosti o právním základu : daň z mimořádných zisků

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 111 (13.6.2023), S. 36

Komentář kriticky nahlíží na daň z mimořádných zisků pro energetické firmy s důrazem na právní hledisko. Autor poukazuje na skutečnost, že zdanění mimořádných zisků se vyhnulo farmaceutickým společnostem v období covidové pandemie, a zbrojovkám v souvislosti se zvýšenou poptávkou vlivem války na Ukrajině. Rozebírá také pochybnosti ohledně výkladu článku 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, včetně žaloby společnosti Exxon Mobil, podané u Evropského soudního dvora.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 28, (2023) č. 6

Zákonné a ostatní rezervy v daních z příjmů (s. 2-9); Daňové řešení dohod v roce 2023 (s. 10-15); Nulové kontrolní hlášení (s. 16-18); Zdaňované příjmy pojištěnce a zdravotní pojištění (s. 19-21); Sleva na pojistném na sociální zabezpečení pro zaměstnavatele (s. 22-28); Odvod za porušení rozpočtové kázně a penále. 3. část (s. 29-33); K (ne)udělení souhlasu správce daně s výmazem právnické osoby

z obchodního rejstříku aneb Lze provést výmaz (někdy) i bez souhlasu správce? (s. 34-40); Nad judikaturou správních soudů z oblasti kontrolních hlášení (s. 41-48).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 24, (2023) č. 8

Rodinný podnik (s. 2-5); Ukončení studia na střední škole a zákoník práce (s. 6-8); Poskytovatele leasingu - zdanění příjmů (s. 12-14); Rekreační a zájezdy zaměstnanců a daň z příjmů (s. 15-17); Příjmy z nájmu - zdanění (s. 18-22); Ubytovací služby a DPH (s. 25-27); Domácí kancelář OSVČ (s. 31-35); Domácí kancelář zaměstnance (s. 36-39); Paušální výdaje na dopravu (s. 40-45); Nedobytné pohledávky ze zápůjček - úroky (s. 46-47); Deriváty - účtování (s. 48-49); Zvláštní skupiny zaměstnanců - postupy zaměstnavatele (s. 50-52); Minimální vyměřovací základ zaměstnance: chybný postup zaměstnavatele (s. 56-57); Ztráta na výdělníku - pracovní úraz (s. 58-61); Skončení pracovního poměru: povinnosti mzdové účetní (s. 65-68); Maximální vyměřovací základ (s. 71-73).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 31, (2023) č. 7-8

Přehled změn právních předpisů - první pololetí r. 2023 - 1. část (s. 3-6); Podnikání s nemovitostmi z pohledu právnícké i fyzické osoby - daňové zatížení (s. 7-11); Skutečné versus paušální výdaje na dopravu (s. 12-19); DPH při bezúplatném poskytnutí zboží (s. 20-26); Stanovení místa plnění při dodání zboží - 1. část (s. 27-36); Vyznáte se v podmínkách a pravidlech, kdy se firma obchodující se zbožím stává zpravodajskou jednotkou Intrastat? Ověřte si své znalosti v následujícím testu (s. 37-40); Finanční leasing z pohledu nájemce a mezinárodního standardu účetního výkaznictví IFRS 16 Leasing (s. 41-45); Stravování zaměstnanců v příspěvkových organizacích (s. 46-52); Zaměstnavatelé a zdravotní pojištění - správné postupy aneb jak nedělat chyby (s. 53-58).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 12

Může být jednatel s.r.o. plátcem DPH? (s. 1-5); Reprodukční pořizovací cena u nájmu - dotazy a odpovědi (s. 6); Bezúplatné postoupení pohledávky ze strany otce na dceru: obchodní podíl - dotazy a odpovědi (s. 6-7); DPH a (pře)fakturace nájmu - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Služby autoservisu poskytované plátcům DPH z jiného členského státu - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 13

Daňové testy na úroky (s. 1-3); Využití silničních kamer při kontrolní činnosti správce daně - ve vazbě na rozsudek NSS 9 Afs 147 2020-34 z července 2022 (s. 4); Převod podílů bytového družstva - dotazy a odpovědi (s. 5); Vklad automobilu do obchodního majetku manželky - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Vrácení podpory elektřiny: zelený bonus - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2023, č. 12-13

Záludnosti a specialitky v DPH - 1. část: plátce DPH a pronájem soukromého bytu; opožděná registrace k DPH; služba související s nemovitostí uskutečněná v jiném státě; služba poskytnutá ve třetí zemi; místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu; vyřazení dlouhodobého majetku z obchodního majetku; základ daně při vyřazení (hmotného) majetku; pořízení zboží z JČS od osoby neregistrované k DPH; vznik povinnosti přiznat osvobozené dodání zboží do JČS (s. 1-5); Vznik plnění, která jsou předmětem DPH (§ 2 ZDPH) (s. 6-12).

Účetnictví v praxi

Sv. 27, (2023) č. 6

Zdanění příjmů z pronájmu hmotného majetku (s. 4-11); Zvláštní režimy v zákoně o DPH - pro cestovní služby, pro obchodníky s použitým zbožím, pro investiční zlato (s. 12-15); Analýza účetních výkazů (s. 16-27); Rada pro Mezinárodní standardy o udržitelnosti (International Sustainability Standards Board, ISSB) - novinky (s. 28-29); Akviziční činnosti z pohledu daně z přidané hodnoty a daňová uznatelnost vynaložených nákladů při zmaření finanční investice (s. 30-32); Nepeněžitý vklad neodpisovaného majetku (s. 33-40).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Michael D. Bauer and Eric T. Swanson

An alternative explanation for the "Fed information effect"

Alternativní vysvětlení tzv. "informačního efektu Fedu"

The American Economic Review, Vol. 113 (2023), No. 3, p. 664-700

Studie se snaží odpovědět na otázku, jakou povahu mají reakce trhů v návaznosti na sdělení americké centrální banky o měnové politice - zda se jedná o exogenní šok či např. tzv. "informační efekt Fedu", jak předpokládá část literatury (reakce trhů vyplývá z toho, že investoři na základě informací centrální banky přehodnocují své přesvědčení o aktuálním stavu ekonomiky). Ze závěrů vyplývá, že se autorům nepodařilo najít důkazy pro "informační efekt Fedu". V článku je dále předloženo alternativní sdělení, tzv. kanál "Fed reaguje na mediální zprávy" (Fed reponse to news channel) - podle autorů americká centrální banka, stejně jako autoři odborných prognóz, jednoduše reagují na veřejně dostupné informace v době, která předchází sdělení. - Poznámky.

Koichi Miyazaki

Comparison of educational subsidy schemes in an endogenous growth model

Srovnání schémat podpory vzdělávání v modelu endogenního růstu

FinanzArchiv, Vol. 79, (2023) No. 1, p. 32-63

Autor v teoreticky zaměřeném článku charakterizuje účinky dvou schémat podpory vzdělávání v tzv. modelu překrývajících se generací (overlapping generations model, OLG) se třemi obdobími, kdy v prvním období si jedinec vezme půjčku a v dalším ji splatí na dokonalém úvěrovém trhu. Dle prvního schématu je podpora poskytnuta při uzavírání půjčky, dle druhého při jejím splacení. Účinky obou podpor se liší (mají rozdílné dopady na míru hospodářského růstu a na společenský blahobyt).

Andrew Atkeson and Gina Gopinath

Oleg Itskhoki : 2022 John Bates Clark Medalist

Oleg Itskhoki : držitel ocenění "Medaile Johna Batese Clarka" za rok 2022

The Journal of economic perspectives, Vol. 37, (2023) No. 1, p. 223-239

Článek představuje dosavadní dílo ekonoma Olega Itskhokiho, kterému bylo uděleno prestižní ocenění Americké ekonomické asociace "Medaile Johna Batese Clarka" za rok 2022 za jeho zásadní příspěvek k mezinárodní makroekonomii a mezinárodnímu obchodu. Autoři článku se soustředí na čtyři oblasti Itskhokiho výzkumu - strategii firem při oceňování výrobků na mezinárodních trzích v době volatility měnového kurzu; jak rozhodnutí firmy stanovit své ceny v dominantní měně (americký dolar) ovlivní dopad kurzového šoku; jakým způsobem mohou státy, jejichž měna má fixní kurz, získat flexibilitu; řešení problému interakce mezi měnovým kurzem a ekonomikou. - Poznámky.

By Gerald Carlino, Thorsten Drautzburg, Robert Inman, and Nicholas Zarra

Partisanship and fiscal policy in economic unions : evidence from the US states

Stranická příslušnost a fiskální politika v hospodářských uniích : zjištění z amerických států

The American Economic Review, Vol. 113 (2023), No. 3, p. 701-737

Příspěvek analyzuje, jak se liší fiskální politika ve státech USA podle toho, jakou stranickou příslušnost mají guvernéri těchto států. Je zjištěno, že pokud je guvernérem Demokrat, jsou výdaje vyšší; u Republikánů je nižší zadlužení, daně i hospodářská aktivita. V pozdějších letech je nicméně ve státech, kde je guvernérem Republikán, HDP vyšší (efekt časového zpoždění). - Poznámky.

By J. Carter Braxton and Bledi Taska

Technological change and the consequences of job loss

Technologická změna a důsledky ztráty pracovního místa

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 2, p. 279-316

Podle teorie prezentované v odborném příspěvku způsobuje technologická změna zvýšení produktivity práce, ale pouze za předpokladu, že má zaměstnanec schopnosti novou technologii ovládat. Zaměstnanci, kteří nové technologie neovládají, jsou nuceni si hledat práci s nižšími požadavky na dovednosti. Tyto pozice bývají obvykle hůře placené. Autoři odhadují, že se technologická změna podílí na poklesu výdělku po propuštění přibližně ze 45 %. Součástí článku je model pracovního trhu s technologickou změnou se dvěma obdobími. - Poznámky.

By Thomas Sampson

Technology gaps, trade, and income

Technologická mezera, obchod a příjmy

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 2, p. 472-513

Autor v příspěvku analyzuje vliv technologické mezery na mezinárodní příjmovou nerovnost. Dochází k závěru, že se technologická mezera podílí na odchylkách mezd v rámci OECD z jedné čtvrtiny až jedné třetiny. Předložen je model endogenního růstu, ve kterém technologickou mezeru, zahraniční obchod a příjmovou nerovnost ovlivňují rozdíly v efektivitě výzkumu a vývoje mezi různými zeměmi (spolu s dalšími faktory). Model je následně kalibrován s využitím skutečných dat z různých zemí, mj. i ČR. - Poznámky.

Ryu-ichiro Murota

The effect of an employment subsidy in persistent stagnation

Účinek podpory v nezaměstnanosti při přetrvávající stagnaci

FinanzArchiv, Vol. 79, (2023) No. 1, p. 1-31

Autor v teoreticky zaměřeném článku zkoumá účinek podpory v nezaměstnanosti při dlouhodobé stagnaci, kdy nedostatečná poptávka vytváří nezaměstnanost a deflaci. Použit je model se strnulými cenami nebo minimálními mzdami za předpokladu, že je potřeba lidí držet peníze nenasytitelná. Nárůst podpory v nezaměstnanosti poté zhoršuje nezaměstnanost prohloubením deflace a snížením agregátní poptávky. - Poznámky.

By Yuriy Gorodnichenko, Tho Pham, and Oleksander Talavera

The voice of monetary policy

Hlas měnové politiky

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 2, p. 548-584

Autoři v příspěvku rozebírají vliv způsobu komunikace měnové politiky v USA na dění na finančních trzích. K zachycení emocí při tiskových konferencích Federálního výboru pro otevřené trhy (FOMC) je vyvinut speciální model hlubokého učení. Je mj. zjištěno, že samotný pozitivní tón řeči přispívá k výraznému růstu cen akcií na trzích. Způsob komunikace má tedy zásadní vliv na finanční trh. Použitá data pocházela z období let 2011-2019. - Poznámky.

By Nelson Lind and Natalia Ramondo

Trade with correlation

Zahraněční obchod za předpokladu korelace

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 2, p. 317-353

Příspěvek předkládá model zahraničního obchodu, který vychází z předpokladu korelace produktivity mezi různými zeměmi. Východiskem byla Ricardiánská teorie, podle které je pro určitou zemi nejprínosnější obchod se státy, které jsou technologicky různorodé. Zavedení předpokladu korelace produktivity vede k odlišným výstupům oproti modelům, které předpokládají, že je produktivita nezávislá. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

A steady grind

Vliv setrvalé vyšší inflace na investování ve vyspělých zemích

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9352, p. 55-57

Před více než dvěma lety se do vyspělých zemí vrátila inflace a úvahy, že období růstu cenové hladiny rychle pomine, se ukázaly jako liché. Je možné, že se inflace nevrátí na cílovou úroveň 2 %, ale ustálí se na vyšší úrovni, než bylo dříve běžné (3-4 %), ačkoli toto centrální bankéři (např. guvernér Fedu) veřejně odmítají. Tak výrazné zvýšení úrokových sazeb, díky kterému by klesla inflace na 2 %, by bylo spojené s dramatickými hospodářskými škodami. Různé trendy v ekonomice (mj. demografický vývoj, křehkost dodavatelských řetězců, zvýšené výdaje na obranu či výdaje spojené se stárnutím populace) centrálním bankéřům situaci také neulehčují. Příspěvek rozebírá, jak by se setrvalé vyšší inflace mohla projevit na finančních trzích, jaké dopady by mohla mít na investory a kdo by ze situace mohl vyjít jako vítěz a kdo jako poražený. -- Viz i příspěvek na s. 8.

Bernd Graßl, Malte Krohn

Attraktivere europäische Kapitalmärkte: Vorschlag der EU-Kommission zur Änderung der Marktmissbrauchsverordnung : Deregulierung kapitalmarktrechtlicher Pflichten von Emittenten
Atraktivnější evropské kapitálové trhy: návrh Evropské komise na změnu nařízení o zneužívání trhu : deregulace povinností emitentů na kapitálovém trhu

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 19, S. 1142-1146

Evropská komise v prosinci 2022 předložila návrhy na změnu nařízení o kapitálovém trhu, s cílem zvýšit atraktivitu kapitálových trhů v EU. Jedná se o "Listing Act", který přináší významné změny nařízení o zneužívání trhu (Market Abuse Regulation, MAR). Mimo jiné mají být zjednodušeny a vyjasněny stávající povinnosti kótovaných společností na kapitálovém trhu, zejména povinnost zveřejňování ad hoc. Evropská komise očekává, že se tím výrazně sníží organizační a finanční zátěž emitentů. Zda návrhy dosáhnout tohoto cíle v žádoucí míře se z pohledu autorů zdá být přinejmenším částečně pochybné. - Poznámky.

Breaking the doom loop

Jak přetnout smyčku zkázy

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9351, p. 65

Příspěvek shrnuje obsah několika nových odborných studií (mj. i MMF či chicagské pobočky Fedu) na téma mzdově cenových spirál - jevu, který představuje "noční můru" při boji s inflací, kdy v důsledku růstu cen (ať už z jakýchkoli příčin) dojde ke zvýšení mezd, jež se následně opět promítne do růstu cen a celý proces se neustále opakuje. Nové studie poskytují odpovědi mj. na otázku, jak často k těmto spirálám skutečně dochází a zda jsou spíše krátkodobého či dlouhodobého charakteru; zda lze na základě vývoje mezd předvídat budoucí vývoj inflace či co vyvolalo růst inflace po pandemii. K závažným spirálám a obdobím několikaleté vysoké inflace zřejmě dochází méně často, než je v obecném povědomí. Ekonomové B. Bernanke a O. Blanchard se domnívají, že úkolem centrálních bankéřů je nyní ochladit poptávku po pracovnících, jinak budou přehřáté trhy práce stále pohánět inflaci. Spirály se bude třeba obávat v momentě, kdy inflace přetrvá i přesto, že se trh práce vrátil do rovnováhy.

Scott Chipolina, Oliver Barnes

Crypto addiction ignites debate on how to regulate digital trading

Závislost na kryptoměnach podněcuje debatu o tom, jak regulovat digitální obchodování

Financial Times, Vol. 2023, No. 41340 (3.6.2023), p. 13

Článek se zabývá možnými regulacemi kryptoměn. Mnozí zákonodárci a společnosti volají po označení kryptoměn za finanční službu, která vyžaduje přísné regulační standardy, ale spotřebitelům nabízí právní ochranu. Britská vláda stanovila nový rozsáhlý rámec pro kryptoměny, který by je sladil se zavedenými předpisy pro finanční služby. Zpráva vlivné mezistranické skupiny poslanců ale uvedla, že krypto by mělo být regulováno jako hazardní hry; lidé podle ní obchodují s aktivy, která nemají "žádnou vnitřní hodnotu" a "žádný znatelný společenský prospěch".

Dušan Hradil, Miroslava Mastná, Irena Kubátová, Radka Barejšková, Milan Indra

Česká stopa v evropské regulaci finančních služeb. díl druhý

Bankovníctví, Sv. 31, (2023) č. 5, s. 20-22

Článek shrnuje návrhy změn, které se připravovaly v době druhého českého předsednictví Rady EU, v oblasti evropské regulace finančních služeb. V této části je pozornost věnována regulaci bank, pojišťoven, kryptoaktiv, spotřebitelských úvěrů, distribuce finančních služeb na dálku a platebního styku. Autoři podrobněji přibližují úspěchy českého předsednictví v oblasti bankovníctví (CRR III, CRD VI, Basel III+), v pojišťovnictví (směrnice pro řešení krizí pojišťoven, IRRD); dále přibližují postup v nařízení MiCA (komplexní předpis upravující nabízení kryptoaktiv veřejnosti a poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy), revizi pravidel pro spotřebitelské úvěry (CCD2), revizi směrnice o nabízení finančních služeb na dálku (DMFS) i návrh nařízení o okamžitých úhradách (instant payments).

Češi v. kryptoměny

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 4, s. 56

Seznámení s výsledky průzkumu o postoji Čechů ke kryptoměnám z listopadu 2022. Ukázalo se, že kryptoměny jsou typickým příkladem investice podmíněné věkem, polovina dotázaných nad 54 let

uvedla, že by do kryptoměn rozhodně neinvestovala. O kryptoměny se více zajímají muži než ženy, a také do nich investují častěji než ženy. Pro spoustu mladých lidí představují kryptoměny spíše součást životního stylu, než investici, což může přinášet určité riziko.

Astrid Dörner, Dennis Schwarz

Das Ende des Kryptowinters?

Konec kryptoměnové zimy?

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 74 (17.4.2023), S. 34-35

Shrnutí současné situace na amerických kryptoburzách. Ačkoli od začátku r. 2023 došlo k značnému oživení trhu (bitcoin stoupl o 86 %), mj. vlivem březnové bankovní krize v USA, růst sektoru zpomaluje politika rostoucích úrokových sazeb Fedu a spory o regulaci.

Elisabeth Atzler, Carsten Volkery

Der digitale Euro wird vorangetrieben

Projekt digitálního eura je urychlován

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 123 (29.6.2023), S. 24

Evropská komise představila aktualizovanou podobu plánu využití digitálního eura a vyplývajících legislativních úprav použití společné evropské měny. Plán počítá s digitálním eurem jako rovnocenným ekvivalentem papírové měny, současně přináší povinnost umožnění plateb eurem v hotovosti v rámci eurozóny. EK tak reaguje na klesající využití hotovostních plateb v eurech. Konečnou podobu návrhu zákona upraví Evropská centrální banka, pro jeho přijetí je třeba souhlasu Evropské komise, ECB, členských zemí EU a Evropského parlamentu. Ačkoli je finální podoba zákonné úpravy očekávána v horizontu tří let, autoři poukazují na rozhodnutí EK o uvedení digitálního eura do oběhu nejdříve v r. 2028.

Jan Mallien

Deutsche Inflation geht deutlich zurück

Německá inflace výrazně ustupuje

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 104 (1.6.2023), S. 34-35

Inflace v Německu poklesla za květen v meziročním srovnání na 6,1 %, oproti dubnovým 7,2 %. Jádrová inflace poklesla meziměsíčně z 5,8 % na 5,3 %. I přes obdobné zprávy např. z Francie a Španělska lze očekávat, že ECB opět zvýší úrokovou sazbu o 0,25 % na příštím zasedání bankovní rady, o analogickém kroku v podzimních měsících uvažuje Deutsche Bundesbank. -- K tématu viz také komentář na s. 16.

Michael Maisch, Jan Mallien

Diese Risiken für das Finanzsystem bereiten der EZB Sorgen

Tato rizika finančního systému dělají Evropské centrální bance starosti

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 104 (1.6.2023), S. 36-37

V souvislosti s krachem bank v USA vyhodnotila Evropská centrální banka ve své pololetní zprávě o finanční stabilitě čtyři přední rizika pro evropský finanční a bankovní sektor. Článek jako přední rizika uvádí a podrobněji rozebírá zranitelnost finančních trhů celosvětovými výkyvy, zranitelnost bankovního sektoru (zejm. nárůstem nedobytných pohledávek), ohrožení nebankovních finančních institucí (pojišťovny, spořitelny) setrvalým růstem úrokových sazeb a problematiku zadlužení firem a států.

Martin Arnold

ECB underscores economic threat from biodiversity loss

ECB zdůrazňuje ekonomickou hrozbu úbytku biologické rozmanitosti

Financial Times, Vol. 2023, No. 41344 (8.6.2023), p. 2

Frank Elderson, člen Výkonné rady ECB, v rozhovoru u příležitosti velkého zkoumání ekonomických a finančních rizik vyplývajících z degradace přírodního prostředí uvedl, že 72 % podniků v eurozóně a tři čtvrtiny bankovních úvěrů v regionu jsou vystaveny rizikům kvůli ztrátě biologické rozmanitosti. Elderson tvrdí, že pochopení hrozeb vyplývajících z úbytku biologické rozmanitosti je pro ekonomiku zásadní.

Evropský parlament schválil jednotný unijní právní rámec pro trhy s kryptoaktivy

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 9, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o přijetí evropského nařízení o trzích s kryptoaktivy a o změně směrnice č. 2019/1937/EU (Markets in Crypto-Assets, MiCA). Právní úprava stanovuje jednotné požadavky pro veřejné nabízení

kryptoaktiv, pro jejich přijetí k obchodování na obchodní platformě a dále požadavky na poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy. V článku je rozebrána věcná i osobní působnost nařízení MiCA, úprava odstoupení od smlouvy, opatření proti manipulaci s trhem a předcházení praní peněz.

Jakob Blume

Falsche Lehren

Mylná poučení

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 111 (13.6.2023), S. 18

Komentář k převzetí banky Credit Suisse bankou UBS, a zejména pak k reakci státu prostřednictvím úpravy podmínek pro likviditní rezervy bank, resp. jejich navýšení, a redukci rizikových investic. Autor ve třech bodech argumentuje proti přijatým opatřením jako proti krokům, které míjejí podstatu problému: navýšení likviditních rezerv banky neochrání před bank runem, rizikové investice jsou systémovým rizikem, které se nevyhýbá ani UBS, a švýcarský orgán finančního a bankovního dozoru Finma nedisponuje pravomocemi, umožňujícími pokračovat v auditech Credit Suisse po převzetí.

Ercan Özen, Ahmet Eren Yıldırım

How digital banking affects greenhouse gas emissions in Turkey? : an empirical investigation

Jak digitální bankovníctví ovlivňuje emise skleníkových plynů v Turecku? : empirické šetření

Statistika, Vol. 103, (2023) No. 1, p. 101-112

Studie zkoumá dopad digitálního bankovníctví na emise skleníkových plynů v případě rozvojové ekonomiky, Turecka. Technologické inovace znamenají v krátkodobém horizontu zvýšení nákladů na digitální bankovní transakce, ale v dlouhodobém horizontu se očekává, že se efekt zvýšení nákladů obrátí v důsledku zvýšení počtu aktivních uživatelů digitálního bankovníctví. Výsledky ukazují, že nárůst počtu transakcí digitálního bankovníctví má pozitivní a statisticky významný vliv na emise skleníkových plynů v Turecku. Zjištění odhalují pozitivní trend zvyšování transakcí v digitálním bankovníctví v Turecku.

Joe Leahy, Hudson Lockett

China cuts interest rate and boosts tax breaks as economic recovery falters

Čína snižuje úrokovou sazbu a zvyšuje daňové úlevy, protože hospodářské oživení slábne

Financial Times, Vol. 2023, No. 41349 (14.6.2023), p. 1

Čína nečekaně snížila klíčovou úrokovou sazbu a oznámila daňové úlevy pro podniky, protože nižší úvěrování ze strany bank přispělo k náznakům, že oživení země po skončení pandemie covid-19 ztrácí dech. Čínská lidová banka snížila sedmidenní reverzní repo sazbu, což podle analytiků signalizuje nadcházející výraznější uvolnění měnové politiky a stimulační opatření. -- Viz také příspěvek na s. 6.

Alan S. Blinder

Landings, soft and hard : the Federal Reserve, 1965-2022

Přistání, mírná či tvrdá : Federální rezervní systém v letech 1965-2022

The Journal of economic perspectives, Vol. 37, (2023) No. 1, p. 101-120

Americká centrální banka Fed zahájila v březnu 2022 prostřednictvím restriktivní měnové politiky svůj boj s inflací. V důsledku toho může nastat tzv. "mírné přistání" (soft landing), které spočívá ve zpomalení růstu agregátní poptávky, nebo tzv. "tvrdé přistání" (hard landing) v podobě recese. Autor v příspěvku nejprve vysvětluje duální mandát americké centrální banky, definuje restriktivní měnovou politiku a uvádí, které situace poté mohou nastat. Následně již rozebírá jednotlivé inflační epizody od 60. let do současnosti a to, zda po zákroku Fedu nastalo tvrdé či mírné přistání. Obecně se má za to, že mírná přistání nastávají zřídka, ze závěrů článku však vyplývá, že jsou mírná či téměř mírná přistání častější, než se uvádí. - Poznámky. -- K tématu měnové politiky viz i další příspěvky na s. 53-144.

Astrid Dörner, Dennis Schwarz

Machtkampf am Kryptomarkt

Boj o moc na trhu s kryptoměnami

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 122 (28.6.2023), S. 22-23

Americká Komise pro kontrolu cenných papírů (SEC) pokračuje ve sporu s předními kryptoburzami ohledně otázky zákonné regulace. Zatímco SEC zastává názor, že stávající zákonná úprava je dostačující, burzy kryptoměn (vč. EDX, Coinbase aj.) úřadu vytykají svévolný postup v situacích, kdy

je zákonná regulace nejednoznačná, zejm. v otázce typu komodity – federální zákon většinu kryptoměn definuje jako komoditu, SEC je však pokládá za cenné papíry a odpovídajícím způsobem postupuje proti burzám, které pro obchod s cennými papíry nemají příslušnou licenci. Obchodníci s kryptoměnami tak volají po jednotné zákonné úpravě.

Josef Kotásek

Manažerské transakce v nařízení MAR

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 113-136
V r. 2016 nabylo účinnost evropské Nařízení o zneužívání trhu (Market Abuse Regulation, MAR), které přináší širokou paletu nástrojů k ochraně finančních trhů před zneužíváním. MAR zakazuje nedovolené využití vnitřních informací, stanoví v souvislosti s nimi rozsáhlé informační povinnosti (zejména emitentům) a zapovídá manipulaci s trhem. Součástí regulace je úprava obchodů osob s řídicí pravomocí, které se tradičně označují jako manažerské transakce či manažerské obchody. Příspěvek se zaměřuje na otevřené otázky právní úpravy manažerských transakcí v nařízení MAR. Autor se kriticky věnuje proklamovaným cílům právní úpravy manažerských obchodů a analyzuje zvolený systém post-trading disclosure. U oznamovaných obchodů se zaměřuje na vybrané sporné otázky, ať již při úpravě druhů hlášených obchodů, možnosti využití portfolio managementu či zavedení pravidla de minimis. V závěru se věnuje úpravě výjimek ze zákazu obchodování během tzv. uzavřených období. - Poznámky.

Money problems

Potíže s penězi

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9350, p. 65

Příspěvek se zamýšlí nad tím, zda budou digitální měny centrálních bank do budoucna skutečně nezbytné pro udržení zájmu o bankovní vklady v době rostoucí konkurence v podobě tzv. stablecoinů a zda budou potřeba jako "měnová kotva" (monetary anchor), jak se domnívá např. Evropská centrální banka či Bank of England. Autoři článku o potřebě digitálních měn centrálních bank k uvedeným účelům přesvědčení nejsou, přičemž svá tvrzení dokládají závěry různých nových studií na toto téma. V minulosti se už mj. ukázalo, že se mezinárodní měnový systém obejde bez kotvy, jako je např. zlato či dolar, ačkoli byli mnozí odborníci původně přesvědčeni o opaku.

Michala Špačková

Opční akciové plány a vnitřní informace : dopady regulace a možnosti řešení

Časopis pro právní vědu a praxi = Legal studies and practice journal, Sv. 31, (2023) č. 1, s. 137-161
Článek představuje opční akciové plány jako formu ekvitévního odměňování vybraných osob (reprezentantů exekutivy a vrcholných manažerů společnosti) prostřednictvím možného nabytí účasti na společnosti. Zabývá se aplikačním dopadem vybraných pravidel z oblasti transparency kapitálového trhu a jeho ochrany před nedovoleným nakládáním s vnitřními informacemi v kontextu akciových opčních programů. Autorka rovněž zkoumá konkrétní opatření napomáhající vyvážení požadavku rovného přístupu všech investorů k tržně relevantním informacím a potřeby nastavit funkční odměňovací schémata plnící motivační roli. V souvislosti s identifikací aplikačních limitů vyplývajících ze zkoumané regulace autorka nabízí možnost řešení těchto dopadů prostřednictvím nastavení jednotlivých parametrů akciového opčního programu tak, aby byly v souladu s regulačními požadavky. - Poznámky.

Bank of Finland

Rise in interest rates is testing the resilience of borrowers, investors and the financial system

[elektronický zdroj]

Vzestup úrokových sazeb zkouší odolnost dlužníků, investorů i finančního systému

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 97 (2023), No. 1, p. 11-33

Hodnocení finanční stability z dubna 2023 vytvořené Finskou centrální bankou. Finský finanční systém zůstává stabilní navzdory turbulencím na mezinárodních finančních trzích, růst úrokových sazeb nicméně zvýšil rizika i ve Finsku (vzrostly náklady na obsluhu dluhu). Jednotlivé části článku (a podrobněji i další články v čísle) se věnují mj. rizikům v době rostoucích sazeb, vývoji na trhu s bydlením, inflací či zprůsnění ukazatele DSTI. - Poznámky. -- Viz i další články speciálního čísla věnovaného finanční stabilitě. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/06/BOF_bulletin_1_2023.pdf

Nezir Köse, Emre Ünal

The asymmetric effects of the interest rate on the bitcoin price

Asymetrické dopady úrokové sazby na cenu bitcoinu

Finance a úvěr, Vol. 73, (2023) No. 2, p. 189-217

Očekává se, že zprávy o změnách úrokové sazby v USA způsobovaly po r. 2020 významné změny na trzích kryptoměn. Studie se zaměřuje na asymetrické dopady úrokové sazby na cenu bitcoinu v období od ledna 2012 do října 2022. Model ukázal, že odezva ceny bitcoinu na kladnou úrokovou sazbu byla nevýznamná. Její reakce na zápornou reálnou úrokovou sazbu se však stala negativní a významnou v polovině zkoumaného období. Z toho vyplývá, že záporná reálná úroková sazba významněji ovlivňuje cenu bitcoinu. Výsledky poskytují důležité závěry pro tvůrce politik, portfolio manažery a investory.

Colby Smith

The Fed's waiting game

Vyčkávací hra Fedu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41348 (13.6.2023), p. 15

Některé státy USA (např. Florida) se těší jedinečným příznivým hospodářským podmínkám, ale tento trend zmátl tvůrce politik, kteří se snaží tlumit poptávku, aby potlačili zvýšenou inflaci. Dosavadní silné snahy americké centrální banky o zpřísnění měnové politiky a pokračující ústup regionálních věřitelů po celé zemi v důsledku řady bankovních úpadků vedou k obavám o odolnost americké ekonomiky. Pokrok ve snižování inflace je pomalý a centrální banka nyní zvažuje trpělivější přístup. Očekává, že upustí od dalšího zpřísnění měnové politiky, přičemž si zatím ponechá otevřené dveře pro případné zvýšení sazeb. Jejich snížení se do r. 2024 nedá očekávat.

Katharina Schneider

VZBV: Mehr juristische Schlagkraft für Bafin

VZBV: více právní úderné síly pro Bafin

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 108 (7.6.2023), S. 37

Spolkový úřad pro dohled nad finančními službami (Bafin) získá rozšířené pravomoci na základě znaleckého posudku VZBV (Verbrauchszentrale Bundesverband, Úřad pro ochranu spotřebitelských práv). Posílení se týká zejména procesních záležitostí a větších pravomocí v přístupu k informacím. Znalecký posudek je součástí širšího úsilí zefektivnit činnost Bafinu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 31, (2023) č. 6

I banky mají otázky na zítřek. Třeba ty o kritériích ESG na půjčky pro SME sektor (s. 10-12); Nejsou dluhopisy jako dluhopisy. Ty zelené budou brzy v kurzu (s. 14-15); Nedotažená regulace ESG spíše zabila původní myšlenku namísto toho, aby ji více podpořila - rozhovor s J. Brodani, generální ředitelkou Asociace pro kapitálový trh (s. 16-19); Změny v oblasti vedení a poskytování údajů, aneb co je nového v regulaci (s. 20); eIDAS 2, aneb čekají nás přísnější pravidla? (s. 21); NIS 2 a DORA, aneb Evropská regulace, která ovlivní tisíce firem, se blíží (s. 22-23); Cesta k cíli - text A. Michla k poklesu míry inflace (s. 26-27); K naší inflaci minulé, současné a budoucí (s. 28-30); Modely nejsou modly, ale jsou nezastupitelné (s. 31-33); Očima ekonomů: Je současné cílování inflace dostatečné? (s. 34-35); Konec rodných čísel: nahradí je síť identifikátorů? (s. 42-43); Základní platební účet - výhoda, nebo standard? (s. 46-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Gita Gopinath ; rozhovor vedli Moritz Koch, Annett Meiritz

"Wir sind noch nicht aus dem Gröbsten heraus"

"Z nejhoršího ještě nejsme venku"

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 74 (17.4.2023), S. 1, 4-5

Rozhovor s G. Gopinath, viceprezidentkou Mezinárodního měnového fondu. Věnuje se rostoucím rizikům světového hospodářství, souvislosti zaměstnanosti a inflace a potenciálu zelených inovací k oživení ekonomiky. Blíže se zaměřuje na otázky specifické pro Německo, zejm. roli investic a inovací a rozpočtové zodpovědnosti. Stručně se také dotýká otázek amerického protekcionismu a proměny evropských vztahů s Ruskem.

Bert Losse, Julian Heissler

Die Faust an der Pumpe

Moc nad čerpadly

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 23, S. 36-37

Organizace Opec se i přes rozpory v minulosti názorově stabilizovala. Pokud nedojde k výrazné recesi v USA a Evropě, mohli by šejkové ve druhé polovině roku 2023 cenu ropy zvýšit. I proto, že americký frakovací průmysl oslabuje.

T. Clifton Morgan, Constantinos Syropoulos, and Yoto V. Yotov

Economic sanctions : evolution, consequences, and challenges

Ekonomické sankce : vývoj, důsledky a výzvy

The Journal of economic perspectives, Vol. 37, (2023) No. 1, p. 3-29

Autoři v odborně zaměřeném příspěvku popisují historii hospodářských sankcí od r. 1950 a následně zkoumají ekonomické dopady sankcí i jejich politickou úspěšnost. K analýze byla použita data z databáze "Global Sanctions Data Base", v níž je podchyceno 1325 případů sankcí v letech 1950-2022. Dle autorů docházelo v průběhu let ke změně charakteru sankcí, zároveň také nastal v období po 2. světové válce prudký nárůst v aplikaci sankcí jako nástroje zahraniční politiky. Autoři se mj. zabývají i otázkou odvetných sankcí a jejich dopadů. - Poznámky. -- K sankcím viz i článek na s. 31-52.

Bank of Finland

Finnish economy set to slide into recession [elektronický zdroj]

Finská ekonomika se propadá do recese

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 96 (2022), No. 4, p. 10-33

Prognóza vývoje finské ekonomiky z prosince 2022 na r. 2023 a další léta dle Finské centrální banky. V r. 2023 by se finská ekonomika měla propadnout do mírné recese způsobené energetickou krizí a rostoucími životními náklady kvůli inflaci, recese však bude zřejmě jen krátkodobá. V r. 2024 by mělo dojít k zotavení (pro r. 2024 se očekává tempo hospodářského růstu 1,1 %, pro r. 2025 pak 1,5 %). Součástí článku je i rozbor předpokladů, ze kterých prognóza vycházela, informace o vývoji poptávky a veřejných financí, informace o vývoji nabídky a inflace a o rizicích. Další články v čísle pak podrobněji rozebírají jednotlivé faktory (veřejné finance, spotřebu domácností, aj.). - Poznámky. -- Viz i další články speciálního čísla věnovaného prognóze finské ekonomiky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/06/BOF_bulletin_4_2022.pdf

Forward march : India's economy

Pochod vpřed : indické hospodářství

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9351, p. 39-41

Spojené státy usilují o navázání hlubších vztahů s Indií, zemi považují za spojence při rivalitě s Čínou. Zároveň indická ekonomika (pátá největší ekonomika světa) začíná naplňovat svůj potenciál, očekává se její boom. Předností je mj. očekávaný vývoj pracovní síly v produktivním věku, výrazně se zlepšila dopravní infrastruktura, ekonomice pomáhá i zaměření na IT. Příspěvek rozebírá aktuální situaci indického hospodářství, dotýká se také výrobního sektoru, faktorů ovlivňujících hospodářský růst i stavu finančního sektoru. Zmíněna jsou rovněž tři hlavní rizika, která by mohla překazit úspěšný trend: uvadnutí boomu IT služeb; "zastření" zahraničních investic politikou podpory indických

domácích šampionů a erozí institucí (např. soudů); odpor veřejnosti vůči aktuální hospodářské politice. -- Viz i další články rubriky "India and the world" na s. 39-44 a příspěvek na s. 10.

Pascal Devaux

Gulf countries and the challenge of the energy transition [elektronický zdroj]

Státy Perského zálivu a výzva spočívající v energetické transformaci

Conjoncture, No. 3 (2023), p. 1-9

Rozbor hospodářské situace zemí Perského zálivu (Saúdské Arábie, Bahrajnu, Spojených arabských emirátů, Kuvajtu, Ománu a Kataru). Tyto země nyní zažívají hospodářský růst, kdy vlivem geopolitické situace ve světě těží z vysokých cen energií. Zároveň je oproti minulosti dodržována fiskální disciplína, což by mělo omezit zranitelnost uvedených zemí v případě poklesu cen ropy. V dlouhodobějším časovém horizontu je ale výhled zemí Perského zálivu kvůli energetické transformaci nejistý. Příspěvek se vedle zhodnocení aktuálního vývoje inflace či hospodářského růstu věnuje i hospodářským reformám (diverzifikaci ekonomik, snaze omezit závislost na ropě, daňovým systémům - zavedení DPH, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://economic-research.bnpparibas.com/Publications/Eco-Conjoncture/en-US>

Safet Kurtović, Nehat Maxhuni, Blerim Halili, Flakron Shala

Is there an asymmetric effect between the exchange rate and the gross domestic product of Southeastern European countries?

Existuje asymetrický vliv mezi směnným kurzem a hrubým domácím produktem zemí jihovýchodní Evropy?

Finance a úvěr, Vol. 73, (2023) No. 2, p. 134-161

Článek zkoumá asymetrický vliv směnného kurzu na HDP pěti zemí jihovýchodní Evropy (Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko, Srbsko a Slovinsko) v období 2000-2020. Výsledky ukazují asymetrický vliv kurzu na HDP Chorvatska, Rumunska a Srbska v dlouhodobém i krátkodobém horizontu. V dlouhodobém horizontu bylo zjištěno, že apreciacie a depreciace mají expanzivní vliv na HDP Chorvatska a Rumunska. V případě Chorvatska bylo zjištěno, že expanzivní apreciacie má silnější vliv na HDP ve srovnání s expanzivní depreciací, zatímco v případě Rumunska má expanzivní depreciace silnější vliv na HDP ve srovnání s expanzivní apreciací. V případě Srbska se ukázalo, že apreciacie má expanzivní účinek na HDP, zatímco účinek depreciace je neutrální. - Poznámky.

Guillaume Blin-Vialart, Vincent Davoine, Jean Gaudelus, Raphaël Keller, Christel Péridon, Karim Triki, Lilian Varinois-Dehez

Japan's growth drivers [elektronický zdroj]

Faktory, které pohánějí japonský hospodářský růst

Trésor-economics, No. 326 (2023), p. 1-7

Rozbor japonské hospodářské situace, zejména chronicky slabého hospodářského růstu, kdy na počátku 90. let minulého století ekonomika rostla 4% tempem, nyní ale růst činí pouhých 0,5 %. Autoři upozorňují na nepříznivý demografický vývoj v Japonsku, slabou produktivitu, pouze částečně úspěšnou abenomiku či neefektivitu na pracovním trhu i opožděnou digitalizaci. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/06/Tresor_economics_326_2023.pdf

Malte Fischer, Florian Güßgen, Max Haerder, Nele Höfler, Stephan Knieps, Bert Losse

Kein Wunder!

Žádný zázrak!

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 23, S. 14-22

Německo je v recesi, trend růstu směřuje strmě dolů. Přesto vláda slibuje občanům nový hospodářský zázrak, velký růstový skok díky zeleným energiím. To je iluze, pro nový růst by Německo muselo transformaci řešit zcela jiným způsobem. Ve skutečnosti jsou rizika zelené transformace větší než příležitosti.

Vanishing growth : double dip

Mizející růst : dvojitý propad

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9352, p. 58-59

Vývoj čínské ekonomiky po pandemii nemoci covid-19 není zdaleka tak příznivý, jak se čekalo. Zatímco na počátku r. 2023 čínská ekonomika předčila predikce, vývoj ve druhém čtvrtletí naopak za prognózami

zaostával. Zároveň se nenaplnil předpoklad, že se Čína stane hybatelem světové inflace. Článek rozebírá situaci na čínském trhu s nemovitostmi (obnovení poptávky se zřejmě již vyčerpalo a ceny meziměsíčně klesly) i na finančním trhu. Zároveň jsou v příspěvku citovány názory různých ekonomů na stávající situaci a jsou nastíněny možnosti, které se Číně nabízejí v oblasti měnové i fiskální politiky. -- Viz i příspěvek na s. 9-10.

Informatika. Počítače

Not so fast : AI and productivity

Ne tak rychle : umělá inteligence a produktivita

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9353, p. 11

Umělá inteligence v sobě skrývá obrovský potenciál, ale pravděpodobně bude trvat delší dobu, než se její přínosy rozšíří do celé ekonomiky, stejně jako trvalo řadu let, než se rozšířilo používání internetu. Přijetí umělé inteligence by mohlo být urychleno jejím zlevněním a zjednodušením, v praxi např. přidáním nástrojů založených na umělé inteligenci do již existujících softwarových programů. Některá více regulovaná odvětví se pravděpodobně budou přijetí umělé inteligence bránit z obav ze ztráty pracovních míst. Obecně je potřeba, aby se umělá inteligence rozšířila mimo okruh tzv. raných zákazníků (early adopters), což ještě potrvá; opozdí se tak i předpokládaný růst produktivity. -- Viz i články na s. 35 (první snahy o regulaci umělé inteligence v USA) a na s. 48-50 (investice do umělé inteligence).

We need to talk about TIM

Je potřeba mluvit o telekomunikační společnosti TIM

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9350, p. 58

Telekomunikační trh je v Evropské unii na rozdíl od Spojených států či Číny značně roztržštěný. Na evropském trhu působí více než 100 operátorů (v USA či Číně je jich jen několik), firmy (někdy jde o pobočky velkých nadnárodních podniků) spolu soutěží na "mozaice" národních trhů. Původně ambiciózní cíle se nedaří plnit (firmy jsou poráženy v inovacích americkými digitálními obry i startupy), příliš lichotivé nejsou ani finanční výsledky. Příspěvek toto dokládá na firmě TIM, největším italském poskytovateli telekomunikačních služeb, jenž je zároveň nejvíce zadluženým v Evropě. Nyní TIM zamýšlí učinit neobvyklý krok - prodat své největší aktivum, pevnou síť. Příspěvek rozebírá, proč by tento krok do budoucna paradoxně mohl firmě TIM pomoci: chybou evropských firem je, že se snaží poskytovat příliš mnoho služeb. Poté, co dojde k odštěpení části podnikání, mohou dohledové instituce souhlasit s fúzí s jinou firmou u zbývajících služeb. Článek se dále dotýká investic do rozvoje sítí a okrajově zmiňuje i rozštěpení služeb českého operátora O2 v r. 2014.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Michael Lux, Sandra Rinnert

Are the flat rate adjustments of the customs value possible on the basis of a transfer price arrangement? : judgment of the German Federal Fiscal Court in "Hamamatsu" following the ECJ judgment C-529/16

Je plošná oprava celní hodnoty možná na základě úmluvy o převodních cenách? : rozsudek německého Spolkového finančního soudu v případě "Hamamatsu" v návaznosti na rozsudek SDEU C-529/16

Global trade and customs journal, Vol. 18, (2023) No. 4, p.126-138

Příspěvek rozebírá judikaturu Soudního dvora EU (případ Hamamatsu, C-529/16) a německého finančního soudu v Mnichově, která se týkala použití převodních cen a dalších specifických výpočtů při určení celní hodnoty dle Celního kodexu EU. Úvod článku stručně představuje společné a rozdílné prvky procesů určení převodní ceny a stanovení celní hodnoty, další kapitoly pak přibližují a analyzují zmíněné rozsudky i související legislativu. Součástí článku je dále návrh na úpravu Celního kodexu EU tak, aby zohledňoval popsanou situaci. - Poznámky.

By Vasily Korovkin and Alexey Makarin

Conflict and intergroup trade : evidence from the 2014 Russia-Ukraine crisis

Válečný konflikt a obchod mezi různými skupinami : zjištění z rusko-ukrajinské krize v r. 2014

The American Economic Review, Vol. 113 (2023), No. 1, p. 34-70

Studie se zabývala otázkou, zda ozbrojený konflikt mezi dvěma zeměmi vede k poklesu obchodu, a to i v regionech dané země, kde se neválčí. Použita byla data o obchodních transakcích na Ukrajině před rokem 2014, kdy začal konflikt na Krymu, a po něm. Je zjištěno, že k poklesu skutečně došlo a že příčinou je pravděpodobně destrukce sociálního (společenského) kapitálu mezi různými etniky (ukrajinské firmy z regionů, kde žilo méně etnických Rusů, zaznamenaly hlubší propad obchodních vztahů s Ruskem). - Poznámky.

By Matilde Bombardini, Bingjing Li, and Francesco Trebbi

Did US politicians expect the China shock?

Očekávali američtí politici čínský šok?

The American Economic Review, Vol. 113 (2023), No. 1, p. 174-209

Autoři se v příspěvku zabývají tzv. "čínským šokem", tj. výrazným vzestupem významu Číny v zahraničním obchodu, který vedl k tomu, že se zásadně zvýšil dovoz do USA a Čína se stala hlavním obchodním partnerem Spojených států. Konkrétně autoři řeší, jak se členové amerického Kongresu rozhodovali při hlasování o statutu Číny v zahraničním obchodu (status NTR a PNTR; status normálních obchodních vztahů) - zda při hlasování zohledňovali např. i případný dopad na voliče (útlum průmyslu v určitých regionech, aj.). Je zjištěno, že politici měli v době hlasování nedokonalá, ale poměrně přesná očekávání, zároveň ale příliš nepřikládali váhu situaci ve volebních obvodech, které budou Čínou silně negativně ovlivněny. - Poznámky.

Jin Woo Kim, Isabel Fressynet, Anna Golouchko, Valentina van Opdenbosch

EU case laws on trade defence instruments (TDI) in 2022

Judikatura EU týkající se nástrojů na ochranu obchodu v roce 2022

Global trade and customs journal, Vol. 18, (2023) No. 5, p. 182-191

Příspěvek představuje aktuální rozsudky Soudního dvora EU týkající se nástrojů na ochranu obchodu. Rozsudky prezentované v článku, z nichž všechny byly vydané v r. 2022, se týkají těchto témat: přípustnosti, dumpingu, újmy a procesních záležitostí. U každého z tématu jsou nejprve předloženy celkové statistiky (v kolika případech Soudní dvůr rozhodl) a následně je shrnut obsah několika vybraných rozsudků. - Poznámky.

Christoph Schlautmann

EU-Zollreform nährt Furcht vor Brüsseler Datenkrake

Celní reforma EU přizívuje strach z bruselské datové chobotnice

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 106 (5.6.2023), S. 20

Chystaná reforma evropské celní správy chce zjednodušit a zefektivnit činnost celních úřadů členských zemí vybudováním centrální databáze, využitelné napříč členskými zeměmi bez nutnosti dodatečných úředních úkonů. Vedle zefektivnění slibuje návrh úsporu až dvou miliard eur ročně. Společná evropská datová platforma však budí obavy stran technického a bezpečnostního řešení, zejm. s ohledem na citlivá data a otázku transparency správy ze strany EU. Samotný systém však může značně napomoci prevenci obcházení cel a odvodů daní přesunem proclení na vnější hranici EU.

Alessandro Fruscione

New agreement on Northern Ireland simplifies relations between EU and UK

Nová dohoda týkající se Severního Irsku zjednodušuje vztahy mezi EU a Velkou Británií

Global trade and customs journal, Vol. 18, (2023) No. 5, p. 207-209

V článku je představen tzv. Windsorský rámec, dohoda mezi Velkou Británií a Evropskou unií, která byla uzavřena 27. února 2023 v návaznosti na rozhodnutí Velké Británie opustit EU (brexit). Windsorský rámec upravuje obchodní vztahy se Severním Irskem a mj. se dotýká i nastavení DPH. - Poznámky.

Fernando Piérola-Castro

Safeguard activity in 2022 : an overview of notifications made to the WTO Committee on Safeguards
Statistiky týkající se ochranných opatření v r. 2022 : přehled oznámení zaslaných Výboru WTO pro ochranná opatření

Global trade and customs journal, Vol. 18, (2023) No. 5, p. 192-199

Příspěvek představuje statistiky týkající se ochranných opatření za r. 2022. Ochranná opatření (safeguard measures) spočívají v dočasném omezení dovozu určitého výrobku kvůli tomu, že by jeho prudkým nárůstem mohlo být ohroženo domácí odvětví. V loňském roce byla Výboru pro ochranná opatření Světové obchodní organizace oznámena pouze čtyři nová šetření, což představuje výrazný pokles oproti r. 2021 a zejména r. 2020. Zároveň bylo v r. 2022 uzavřeno osm šetření: dvě s pozitivním výsledkem, tj. byla zjištěna závažná újma; pět s negativním výsledkem a jedno s výsledkem smíšeným. Úřady dále prováděly přezkum již existujících opatření, popř. jejich prodloužení. Jednotlivá oznámení spolu s jejich stručným popisem (kterých států či výrobků se týkají, jaký byl výsledek) jsou prezentována v několika přehledných tabulkách. - Poznámky.

Spooked : Sino-Western commerce

Vystrašený : obchod mezi Čínou a Západem

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9351, p. 52-53

Čínské podnikatelské prostředí je vůči zahraničním podnikům daleko méně přívětivé než dříve. Již v minulosti byly vzájemné vztahy Číny a západního světa napjaté kvůli západním sankcím, nově došlo v posledních několika měsících z nejasných důvodů k zákrokům čínských úřadů vůči poradenským firmám, zpřísnilo se vymáhání pravidel pro sdílení dat a čím dál více údajů podléhá státnímu tajemství. Zahraniční firmy hledají cesty, jak na novou situaci reagovat. Další obavy pak plynou z případného zmrazení finančních prostředků nadnárodních firem, pokud by došlo ke konfliktu Číny a Západu. Obecně se zahraniční firmy působící v Číně ocitají v obtížné situaci, kdy musí na jedné straně postupovat v souladu se západními sankcemi, na druhé straně však nesmí porušovat ani čím dál přísnější čínskou legislativu. -- Viz i příspěvek na s. 12-13.

Will Louch, Yuan Yang, Kaye Wiggins

The China funds quietly investing in private equity

Čínské fondy v tichosti investují do soukromého kapitálu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41337 (31.5.2023), p. 17

Článek informuje o tom, jak soukromé kapitálové skupiny a subjekty jako China Investment Corporation a Státní správa zahraničních aktiv umožnily Číně vložit stovky miliard dolarů do západních ekonomik, přičemž získaly nepřímé podíly ve společnostech napříč odvětvími, jako je zdravotnictví, technologie a strojírenství, a to i v době, kdy politici usilují o snížení ekonomické závislosti Západu na Číně.

Katie Martin, Nicholas Megaw

The seven companies driving markets

Sedm společností pohání trhy

Financial Times, Vol. 2023, No. 41351 (16.6.2023), p. 15

Výkonnost indexu S&P 500 je nyní nejkonzentrovanejší od 70. let minulého století. Sedm největších položek - společnosti Apple, Microsoft, Alphabet (Google), Amazon, Nvidia, Tesla a Meta - se letos vyšplhalo nahoru a posílilo o 40 až 180 %. Pozice zbývajících 493 společností se v souhrnu nezměnila. Velké technologické společnosti dominují indexu v nebyvalé míře a maskují nevýrazné výsledky drtivé většiny ostatních. Analytici varují, že tato koncentrace je neudržitelná nebo je známkou zrádných podmínek, které nás čekají.

Podnik a podnikání

Raphael Minder

The politics of Poland's energy giant

Politika polského energetického gigantu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41341 (5.6.2023), p. 17

Článek o vlivu polské státní ropné a plynárenské společnosti Orlen a jejího generálního ředitele Daniela Obajtka. Jeho vzestup z lokální politiky na celostátní úroveň v čele největší polské společnosti usnadnila pravicová vláda. V době, kdy se Polsko připravuje na parlamentní volby, které se konají letos na podzim, se však Obajtek a jím řízená společnost stali ústředním bodem politické debaty v Polsku o vlivu státu na energetický trh a na zbytek ekonomiky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Penzijní fondy opět nabírají na síle : dynamické fondy rostly přes 5 %, daří se i konzervativním

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 4, s. 50-514

První čtvrtletí r. 2023 se v penzijním spoření neslo v duchu odmazávání loňských ztrát. Dynamické fondy doplňkového penzijního spoření zhodnotily průměrně o 5,02 %, vyvážené fondy o 4,54 % a povinné konzervativní fondy, které před akciemi dávají ve svém portfoliu přednost dluhopisům, zhodnotily o 2,23 %. Příspěvek uvádí, že nové fondy penzijního spoření jsou na trhu přes deset let, a za svou první dekádu dokázaly v dynamických fondech vydělat ročně v čistém průměru 4 % a porazily inflaci (dosáhla průměrné roční hodnoty 3,1 %). Zmiňuje také problémy s valorizací důchodů ve vztahu k nákladům veřejných rozpočtů, parametrické změny v důchodovém systému a nutnost úpravy třetího pilíře. K tomu formuluje několik doporučených opatření. -- K tématu viz také Profi poradenství & finance č. 6-7/2023, s. 54-55.

Razantní korekce pravidel přiznávání a valorizace důchodů

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 9, Aktualita s. ii

Informace o novele zákona o důchodovém pojištění, která by měla řešit aktuální problémy v důchodovém pojištění spojené s rozpočtovými dopady enormního nárůstu přiznávaných předčasných starobních důchodů a stávajícími pravidly pro zvyšování vyplácených důchodů (č. 71/2023 Sb.). Změna představuje část reformních opatření, která mají zabezpečit přiměřené důchody akcentující mezigenerační spravedlnost a přispět k zajištění dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému v rámci veřejných financí. Článek přibližuje parametrická opatření navržená u předčasných důchodů, valorizace v mimořádných termínech a nová pravidla pro zvyšování důchodů. Věnuje se také stanovení výše dočasného přídatku k důchodu a rozdělení zvýšení na pevnou a na procentní část.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Bytů se prodává nejméně za posledních sedm let : prodej bytů ve starších domech klesl o čtvrtinu, novostavby si vedou lépe

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 4, s. 38-39

Shrnutí výsledků analýzy množství prodaných bytů v Česku od r. 2016 do března 2023. Článek se zaměřuje na dynamiku kvantitativního vývoje, data ukazují, že prodej ubývá a za první čtvrtletí r. 2023 se prodalo nejméně bytů za posledních sedm let. Jedinou výjimku tvoří novostavby, kterých se meziročně prodalo více o celé 1 %. Nicméně počty prodejů bytů v novostavbách tvoří jen čtvrtinu prodaných bytů. U starších bytů je meziroční pokles 24 %. Grafy ilustrují počet prodaných bytů dle údajů ČÚZK za období 2016-2023, vývoj počtu prodaných bytů v domech mladších než 3 roky a v domech starších i srovnání vývoje počtu prodaných bytů v kategorii všechny/starší/nové. -- Více k důvodům odkladu pořízení vlastního bydlení viz s. 40-41. -- K tématu poklesu prodejů viz Profi poradenství & finance č. 5/2023, s. 42-43.

The great escape : global property**Velký únik : celosvětový trh s nemovitostmi**

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9351, p. 59-60

Rozbor aktuální situace na trhu s nemovitostmi ve světě. Na trhu s nemovitostmi se očekával propad cen, zatím je ale trh překvapivě odolný. Článek uvádí tři možné příčiny, proč k výraznějšímu poklesu cen zatím nedošlo - jsou jimi rekordní úroveň migrace v rozvinutých zemích, příznivá finanční situace domácností (nejdou nuceny nemovitosti prodávat kvůli neschopnosti splácet hypotéku; během pandemie domácnosti omezily spotřebu a nashromáždily úspory) či změny preferencí. K výraznějšímu propadu cen by sice ještě mohlo dojít, ale článek dochází k závěru, že nejhorší má trh s nemovitostmi pravděpodobně již za sebou.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé**Don't be workshy****Neštit' se práce**

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9353, p. 61

O vlivu práce z domova na produktivitu zaměstnanců na základě nových zahraničních odborných studií. Nové poznatky ukazují, že práce z domova vede k nižší produktivitě (oproti závěrům často citovaného výzkumu N. Blooma z r. 2013). Pro zaměstnance pracující na homeoffice může být obtížnější spolupracovat a učit se novým dovednostem. Práce z domova má však i přínosy (např. část zaměstnanců by byla ochotná přistoupit na nižší plat, pokud by jim byla zachována možnost práce z domova). Část pracovníků čeká do budoucna hybridní forma práce (práce na pracovišti kombinovaná s prací z domova), trend se ale bude otáčet pravděpodobně směrem k návratu do kanceláří. -- K tomu, jak se v důsledku práce z domova změnilo spotřební chování lidí, více viz článek na s. 73.

Varinia Bernau, Jannik Deters, Dominik Reintjes

Hallo? Bist du drin?**Haló? Jsi tam?**

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 22, S. 14-22

Již tři roky pracuje většina kancelářských pracovníků v Německu z domova. Firmy se stále snaží najít správnou rovnováhu: jak moc je osobní přítomnost na pracovišti důležitá? Nikdo nemá patentovaný recept. Existují však pravidla a triky, jak neztratit kreativitu a loajalitu zaměstnanců.

Jürgen Klöckner, Julian Olk

Mindestlohn soll auf 12,82 Euro steigen**Minimální mzda v Německu má vzrůst na 12,82 eura**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 121 (27.6.2023), S. 8

Spolková komise pro minimální mzdu přijala zvýšení z 12,41 €/hod na 12,82 €/hod. Rozhodnutí je terčem kritiky zaměstnavatelů i odborářů (Deutscher Gewerkschaftsbund – Německého svazu odborů), kteří požadovali zvýšení na 13,50 €/h. Článek stručně shrnuje dopady rozhodnutí, které čeká schválení ministerstvem práce, na hospodářství a trh práce.

Ladislav Jouza

Novela zákona o zaměstnanosti

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 18, (2023) č. 8, s. 3-5

Příspěvek shrnuje změny v oblasti nelegální práce a postavení a činnosti agentur práce, které v zákoně o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. zavádí připravovaná novela. Návrh novely schválila vláda v dubnu 2023. Autor se věnuje vymezení závislé práce, zastřené pracovního vztahu a nelegální práce a jejich odlišnostem, dále charakterizuje jednotlivé varianty nelegální práce. Poté vysvětluje změny směřující k odstranění nedostatků v oblasti činnosti agentur práce a jejich zaměstnanců, možnou ztrátu povolení ke zprostředkování i omezení doby dočasného přidělení zaměstnance k výkonu práce u téhož podniku. -- K tématu zastřené pracovního vztahu nebo práce na černo viz s. 37-39. -- K odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání viz Práce a mzda č. 7-8/2023, s. 25-28.

Lenka Nováková, Petra Krykorková

Sleva na pojistném na sociální zabezpečení pro zaměstnavatele

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 6, s. 22-28

Od 1.2.2023 nabyla účinnosti novela zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti, která zavádí pro zaměstnavatele některých specifikovaných skupin zaměstnanců možnost uplatňovat slevu na pojistném na sociální zabezpečení. Sleva na pojistném byla implementována s cílem podpořit zkrácené pracovní úvazky osob, pro které je z různých důvodů obtížné pracovat na plný úvazek (např. ženy pečující o malé děti a osoby blízké, senioři, osoby se zdravotním postižením). Příspěvek seznamuje se zákonnými podmínkami pro uplatnění slevy a s využitím praktických příkladů upozorňuje na některé problémy a možné nejasnosti, včetně několika technických chyb, které novela č. 216/2022 Sb. obsahuje. Zmiňuje kritický pohled na konstrukční parametry slevy a administrativní náročnost, které mohou výrazně eliminovat množství zaměstnavatelů uplatňujících slevu. - Poznámky.

Silvo Dajčman, Alenka Kavkler, Natalia Levenko, Dejan Romih

Spillover effects of economic policy uncertainty on adult and youth unemployment

[elektronický zdroj]

Vliv nejistoty v hospodářské politice na nezaměstnanost dospělých a mladistvých

Národohospodářský obzor, Vol. 23, No. 1 (2023), p. 47-70

Autoři prostřednictvím regresních modelů analyzují vliv zahraniční i domácí nejistoty v hospodářské politice na nezaměstnanost v Německu, Itálii, Francii a Španělsku. Zvláště je hodnocena nezaměstnanost mladých osob. Je zjištěno, že v důsledku šoku nejistoty se nezaměstnanost mladých lidí zvyšuje v některých zemích mnohem více, než nezaměstnanost dospělých. Německý pracovní trh je hodnocen jako odolnější. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2023-0001>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 71, (2023) č. 6

Novela zákoníku práce v bodech (s. 7-8); Zpráva z Olomouckých právnických dnů - sekce pracovního práva (s. 9-10); Digitalizace pracovněprávní agendy v praxi (s. 11-17); Whistleblowing po česku - konečně, nebo proboha? (s. 18-23); Ochrana zaměstnance při platební neschopnosti zaměstnavatele: po novele zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů (s. 24-29); Úprava podmínek pro vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání (s. 30-34); Vícekriteriální odměňování metodou Balanced scorecard: jak metodu využít, aniž bychom porušili její podstatu (s. 35-40); Porušení povinnosti úředníka a rozvázání pracovního poměru - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 3330/2021 (s. 41-43); Zaměstnavatelé bez chyb ve zdravotním pojištění (s. 48-52).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 18, (2023) č. 8

Novela zákona o zaměstnanosti (s. 3-5); Zdravotní pojištění a studenti nejen jako brigádníci (s. 6-9); Pomoc při insolvenční změny od 1.7.2023 (s. 11-14); Čerpání mateřské a rodičovské dovolené – otázky (s. 15-19); Kratší a zkrácená pracovní doba – rozdíly (s. 20-23); Ztráta odložených věcí na pracovišti z pohledu praxe (s. 29-32); Orgány právnické osoby (s. 33-34); Zletilost a nezletilost dle OZ (s. 35-36); Zastřený pracovněprávní vztah nebo práce na černo? (s. 37-39); Rozdíl ve vyplacené mzdě při uplatnění konta pracovní doby – řešení (s. 40-41); Zdravotní pojištění a otcovská poporodní péče jako překážka v práci (s. 45-46); Penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření, penzijní připojištění – příspěvky zaměstnavatele (s. 47-49); Poskytování náhrad cestovních výdajů (s. 52-54); Mzdy z hlediska daně z příjmů (s. 58-60); Výdaje na provoz předškolního zařízení (s. 61-62); Motivační příspěvek žákům a studentům (s. 63-64); Poplatky v praxi obcí – právní, daňový a účetní pohled (s. 65-68); Pravomoci krajů a ministerstev – oblast školství (s. 69-72).

Právo

Sabine Grommes

Der Tatbestand der Missbrauchsrechtsprechung

Skutková podstata v judikatuře daňových přečinů

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 72, (2023) Nr. 11, S. 433-437

Příspěvek shrnuje účinky ustanovení § 25f německého zákona o dani z přidané hodnoty (UStG), adaptovaného do spolkového práva na základě spolupráce s Evropským soudním dvorem. Kriticky hodnotí efektivitu spolkové zákonné normy při plnění zamýšleného cíle, tj. prevence daňových podvodů na unijní úrovni. Podrobně se věnuje problematice terminologie v klíčových definicích v kontextu vymezení skutkové podstaty daňového podvodu (jak v přímé účasti, tak při napomáhání či nehlášení a záměru daňový podvod spáchat). Zevrubně pojednává adaptaci v podobě § 25f UStG. Článek obsahuje bohatý poznámkový aparát, odkazující na judikáty konkrétních případů, kdy se dle autorky spolková zákonná norma mívá zamýšleným účinkem. - Poznámky.

Tina Mizerová, Jakub Harašta

Dostupnost mediálního obsahu: blokování dezinformačních webů

Právník, Sv. 162, (2023) č. 5, s. 415-430

Pro 21. století je příznačný vzestup digitálních technologií, které konfrontují tradiční mediální prostředí s četnými výzvami. Jedním z důležitých jevů jsou dezinformace a dezinformační média. Autoři v obecných rysech hodnotí ústavnost blokování dezinformačního obsahu a využívají k tomu zkušenosti s dezinformačními kampaněmi v souvislosti s nemocí covid-19 a ruskou invazí na Ukrajinu. Zjišťují, jaké mechanismy byly zvoleny pro blokování dezinformačních webů a proč, i z jakých důvodů došlo k blokování webů v souvislosti s rusko-ukrajinskou válkou, ale nikoli v souvislosti s pandemií covid-19. Hodnotí rovněž, zda je blokování dezinformačních webů legitimním nástrojem a za jakých situací je jeho využití možné považovat za proporcionální. Stručně se také věnují snahám o legislativní zakotvení nástrojů blokování dezinformací v ČR do budoucna. - Poznámky. -- Viz také další příspěvky tematického čísla věnovaného právním otázkám spojeným s médii jako prostředky hromadné a veřejné komunikace (objektivita a vyváženost ve vysílání, de/kriminalizace pomluvy) na s. 379-447.

Evropská komise přijala novou unijní právní úpravu posilující postavení spotřebitelů

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 7, příl. Legislativa, s. i-ii

Bližší informace o dvou legislativních návrzích, které posilují postavení evropských spotřebitelů v oblasti vymáhání práva na opravu výrobků a v oblasti ochrany proti zavádějícím environmentálním tvrzením. Jedná se o návrh směrnice o společných pravidlech na podporu oprav zboží a o návrh směrnice o zdůvodňování a sdělování explicitních environmentálních tvrzení (směrnice o ekologických tvrzeních). Doplnují již dříve předložené legislativní nástroje vztahující se k udržitelné spotřebě prostřednictvím oprav, k rámci požadavků na ekodesign, vytvoření digitálního pasu výrobku a zákazu ničení neprodaných spotřebních výrobků.

Alena Studničková

Meze omezení základních práv a svobod v souvislosti s očkováním proti Covid-19

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 10, s. 364-370

Autorka zjišťuje, za jakých podmínek by bylo zavedení povinného očkování proti onemocnění covid-19 ústavně konformním a při splnění jakých náležitostí byla opatření proti šíření onemocnění (související s očkováním) a omezující základní práva a svobody osob, v souladu s ústavním pořádkem. Nejprve přibližuje právní úpravu povinného očkování v ČR a osud novely č. 466/2021 Sb. vyhlášky o očkování proti infekčním nemocem, která byla zrušena ještě předtím, než stihla vyvolat právní účinky. Věnuje se posouzení ústavnosti povinného očkování proti nemoci covid-19 i omezení základních práv a svobod mimořádnými opatřeními (prokazování tzv. bezinfekčnosti, diskriminace neočkovaných při prokazování "bezinfekčnosti", hrazení testování). Zvažuje rovněž důsledky mimořádných opatření v pracovněprávních vztazích, ve školství, službách a při překročení státní hranice ČR. Dle autorčina názoru byla mimořádná opatření nejčastěji vadná z důvodu jejich disproporcionality a nedostatku pravomoci správního orgánu k jejich vydání. - Poznámky.

Pavel Mates

Několik úvah o legálních definicích ve správním právu

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 9, s. 332-335

Legální definice jsou významnou součástí právního řádu. Článek popisuje užití legálních definic se zaměřením na správní právo ČR, zvažuje otázku jejich nezbytnosti, určitosti i nadbytečnosti. Autor rozebírá požadavky na zákonnou definici, zejména určitost a stručnost; situaci, kdy je v různých právních předpisech používán stejný pojem a možnou "zastupitelnost" jejich definic; i výklad obsahu legálních definic soudem při dotváření práva. Poukazuje také na některé vady zákonných definic, např. tautologie. - Poznámky.

Alžběta Vejvodová

Nový standard kybernetické bezpečnosti má dostat biliony dolarů z rukou hackerů

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 5, s. 12-15

Článek charakterizuje formy, rizika a vývoj páchaní kybernetických zločinů vůči podnikům v ČR a věnuje se očekávaným důsledkům zavedení nového evropského právního rámce kybernetické bezpečnosti. Ten mají členské státy EU přijmout do poloviny října 2023. Nová evropská směrnice NIS 2 a změny českého zákona o kybernetické bezpečnosti mají reagovat na sílící hrozby a zlepšit ochranu proti kybernetickým útokům. Z pohledu povinností českých firem a institucí půjde o revoluční přístup a základní přerod v přístupu k ochraně IT systémů; za nedodržení nastoleného standardu ochrany budou hrozit vysoké pokuty. Rozsah konkrétních stanovených povinností bude záviset na tom, do kterého ze dvou režimů bude podnik nebo instituce spadat. Na kybernetickou ochranu se organizace budou muset zaměřit také v celém dodavatelském řetězci. Autorka zdůrazňuje, že nová pravidla ale také otevírají prostor pro nové podnikatelské příležitosti a podpoří rozvoj cloudových řešení. V tabulce jsou shrnuty povinnosti regulovaných organizací podle NIS 2 a sankce za nedodržení stanovených povinností.

František Korbel, Jiří Buryan, Dáša Krupová, Matěj Potměšil

Nový stavební zákon anebo co z něj (z)bude

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 5, s. 9-14

Autoři rozebírají hlavní změny, které do již platného nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. přináší tzv. velká věcná novela (zákon č. 152/2023 Sb.). Ta byla dne 24.3.2023 jako sněmovní tisk č. 330 jednomyslně schválena Poslaneckou sněmovnou a dne 10.5.2023 ji jako senátní tisk č. 73 projednal a schválil Senát. Nový stavební zákon má podle novely nabýt účinnosti k 1.7.2024, přičemž pro vyhrazené stavby by měl platit již od 1.1.2024. Dle názoru autorů představuje novela krok zpět oproti stávajícímu platnému znění nového stavebního zákona, a to z pohledu rychlosti řízení (prodloužení řízení), ochrany veřejných zájmů, nárůstu počtu úředních míst i zhoršení účasti ekologických spolků. - Poznámky.

Veronika Weigl

Odporovatelná neúčinná právní jednání dle insolvenčního zákona a možnosti smírného řešení sporů

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 7, s. 238-242

Neúčinnost právního jednání dlužníka je jedním z institutů přispívajících k naplnění zásady co nejvyššího uspokojení věřitelů vyjádřené v insolvenčním zákoně. Pokud insolvenční správce zjistí, že dlužník realizoval odporovatelné právní jednání, je třeba, aby se neúčinnosti dovolal odpůřčí žalobou. Článek rozebírá úpravu jednotlivých forem odporovatelných právních jednání (právní jednání bez přiměřeného protiplnění, znevýhodňující právní jednání, úmyslně zkracující právní jednání aj.) a řízení o odpůřčí žalobě dle insolvenčního zákona. Věnuje se také možnému smírnému řešení sporu formou soudního smíru podle § 99 OSŘ nebo dohody o narovnání. V obou případech je třeba zajistit k tomuto postupu souhlas věřitelského výboru. - Poznámky.

Rada (EU) schválila novou unijní právní úpravu obecné bezpečnosti výrobků, za účelem zvýšení ochrany spotřebitelů

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 10, příl. Legislativa s. i-ii

Informace o přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2023/988 o obecné bezpečnosti výrobků, které nahrazuje evropskou směrnicí č. 2001/95/ES. Jeho předložení bylo odůvodněno vývojem nových technologií a online prodeje a nutností zajistit soulad s vývojem harmonizačních právních předpisů EU pro lepší fungování postupů při stažení výrobku z oběhu z důvodu bezpečnosti. Je uvedeno,

na jaké výrobky se nařízení použije, jaké jsou stanovené požadavky na obecnou bezpečnost a další požadavky na výrobce. Zvláštní povinnosti související s bezpečností výrobků ukládá nařízení poskytovatelům online tržišť.

Šimon Otta

Rozhodování předběžných otázek Tribunálem - bortí se poslední nedotknutelný pilíř soudního systému Evropské unie?

Právník, Sv. 162, (2023) č. 4, s. 326-336

V prosinci 2022 předložil Soudní dvůr EU žádost na změnu Protokolu č. 3 SFEU o statutu Soudního dvora Evropské unie, která má za cíl světit Tribunálu poprvé v dějinách EU pravomoc rozhodovat o některých předběžných otázkách předložených členskými státy. Autor zasazuje navrhované změny do historického kontextu, představuje je a zamýšlí se nad některými kritickými body, které by se v souvislosti s jejich přijetím mohly objevit. Přenos části rozhodování o předběžných otázkách ze Soudního dvora na Tribunál bylo dle autora zdůvodněno zejména rostoucím počtem položených předběžných otázek v kombinaci s jejich zvyšující se složitostí a dokončením reformy Tribunálu, který je již připraven převzít nové pravomoci. Nově by Tribunál měl rozhodovat o předběžných otázkách v oblastech společného systému DPH; spotřebních daní; celního kodexu a sazebního zařazení zboží do kombinované nomenklatury; náhrad a pomoci cestujícím; systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Autor také rozebírá centralizovaný systém přidělování předběžných otázek, nové procesní záruky a ochranné mechanismy. - Poznámky.

Jan Beránek

Rozkvětu rozhodčího řízení v Česku brání šrámy z minulosti i zastaralá legislativa

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 5, s. 20-21

Rozhodčí řízení neboli arbitráž je jednou z celosvětově nejvyužívanějších metod alternativního řešení sporů, avšak ani jeho výhody nepomáhají k rozšíření v Česku. Článek charakterizuje důvody, které vedly k reputačním škodám a klesajícímu počtu arbitráží řešených rozhodčími soudy v ČR, a zdůrazňuje, že zlepšit vnímání rozhodčího řízení a přilákat zahraniční zájemce by mohla vhodná novelizace zákona o rozhodčím řízení. Mezi zvažované změny patří soulad nové legislativy s rozhodčími pravidly UNCITRAL, zrušení podpurnosti občanského soudního řádu v rozhodčím řízení a zjednodušení, zrychlení a částečné omezení následného soudního přezkumu rozhodčích nálezů. Velký podíl na zvýšení mezinárodního i domácího renomé mají i sami rozhodci a zástupci stran. -- Viz i související rozhovor na s. 22-23.

Jan Dědič, Jan Lasák, Filip Buchta

Stanovení přiměřeného protiplnění a jeho přezkum při vytěsnění minoritních akcionářů kotovaných společností. II.

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 5, s. 22-27

Autoři v článku rozebírají způsob, jak stanovit výši přiměřeného protiplnění při squeeze-outu u kotovaných společností. Věnují se stanovení průměrné ceny jako základu pro stanovení hodnoty akcií (a přiměřeného protiplnění) i možnému zohlednění prémiové ceny, dále zvažují relevanci znaleckého posudku při zdůvodnění protiplnění při squeeze-outu. - Poznámky. -- I. část příspěvku viz BA č. 4/2023, s. 7-19.

Petr Bezouška

Ušlý zisk - reflexe judikatury

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 10, s. 343-346

Ušlý zisk se zakládá na tom, že se nedostavilo rozmnožení majetku, které by bylo možno očekávat. Škodní událost tvoří překážku, která zabránila rozmnožení majetku (zasáhla do průběhu děje vedoucího k zisku) nebo zabránila snížení pasiv. Autor se věnuje vymezení a pojmu ušlý zisk, jeho prokazování a návazně formuluje kritiku judikatury k problematice ušlého zisku v ČR. Vybrané otázky porovnává také s rakouskou a německou praxí a závěry zahraniční literatury. Soudní rozhodnutí se týkají prokazování ušlého zisku, rozsahu jeho nahrazování, ušlému zisku a marně vynaloženým nákladům i ušlému zisku dosaženému v rozporu s zákonem nebo dobrými mravy. - Poznámky.

Miroslav Chupáč

Započtení v insolvenčním řízení

Obchodní právo, Sv. 32, (2023) č. 5, s. 4-12

V článku je proveden rozbor právního institutu započtení v insolvenčním řízení. Započtení je jedním z alternativních způsobů zániku závazků, při kterém dochází k uspokojení pohledávky věřitele. Autor pojednává o obecných a speciálních podmínkách započtení pohledávek v insolvenčním řízení, jakož i o možných právních konotacích spojených se započtením ve fázi před zahájením samotného insolvenčního řízení. - Poznámky.

Účetnictví

Jana Skálová, Matěj Nešleha

Nový koncept účtování přijatých a poskytnutých záloh v cizí měně

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2023, č. 1, s. 16-20

Autoři přibližují problematiku účtování kurzových rozdílů u záloh v cizí měně. Seznamují s novým přístupem k přijatým a poskytnutým zálohám v cizí měně, vyjádřený v interpretacích Národní účetní rady (I-47, I-43), který je promítnut i do nového zákona o účetnictví. Aktiva a dluhy, se kterými je spojen budoucí peněžní tok, je třeba v účetnictví sledovat v českých korunách, ale také v cizí měně. Naopak položky, se kterými již budoucí peněžní tok není spojen, není třeba v cizí měně v účetnictví sledovat. Téma je dokresleno dvěma praktickými příklady (přijatá záloha v cizí měně, vrácení zálohy pro nemožnost plnění), autoři zvažují rovněž pohled daně z přidané hodnoty. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 30, (2023) č. 5

Zaměstnanecké požitky (s. 10-17); Účtování o ročních odměnách a mzdách za nevybranou dovolenou (s. 18-20); Daň z příjmů ze závislé činnosti v judikátech (s. 21-24); Mzdová agenda daňových nerezidentů (s. 25-28); Audit mezd (s. 29-30).

Veřejná správa

Jan Vašek, Helena Svobodová Skalská, Karel Masopust

Cenové doložky: ohlednutí, současnost a výhled do budoucnosti

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 2, s. 50-54

Diskuzní příspěvek k problematice komplexní strategie řízení cenového rizika ve veřejném zadávání. Autoři nejprve shrnují zkušenosti posledních tří let, kdy si prudký růst vstupů a turbulence v dodavatelském řetězci vynutily zásadní revizi dodavatelsko-odběratelských smluv. Zaměřují se na hlavní příčiny problému a první a druhou vlnu pokusů vypořádat se s cenovým rizikem v rámci platných smluv (tzv. naivní cenové doložky aj.). Následně se zamýšlejí nad současným stavem a upozorňují na stále nevyřešené problémy i na rizika, která v souvislosti s nápravnými opatřeními vznikla. Na závěr na konkrétním příkladu zadávání stavebních zakázek ukazují, jak stejný problém řeší soukromý sektor a jak efektivní by mohlo být portfoliové řízení cenového rizika ve veřejných zakázkách.

Jiří Votrubec, Michal Kožár, Štěpán Slovák

Dynamický nákupní systém (nejen) ve světle novely ZZVZ

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 2, s. 39-42

Autoři přibližují význam novely č. 166/2023 Sb. zákona o zadávání veřejných zakázek pro další využívání dynamických nákupních systémů (DNS) v praxi veřejných zadavatelů. Představují některé novinky, které novela přináší, i současný vývoj rozhodovací praxe v oblasti DNS. Rozebírají podmínku běžného, obecně dostupného zboží, služeb či stavebních prací pro využití DNS a konstatují, že hranice běžnosti a obecné dostupnosti může být velmi tenká a nebude ji možné jednoznačně určit. Dále se zaměřují na hodnotící kritéria v zadávací dokumentaci na zavedení DNS a nově možnost jejich změny

či doplnění. Autoři také vidí potenciál nárůstu využívání DNS v zadávání veřejných zakázek s proměnlivou jednotkovou cenou předmětu veřejných zakázek na dodávky a služby dle § 19 odst. 3 ZZVZ. - Poznámky.

Kryštof Dosoudil, Ondřej Chmela

ESG v oblasti veřejných zakázek

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 2, s. 55-57

Udržitelnost investic je v oblasti ESG posuzována třemi pohledy, a to s ohledem na životní prostředí, sociální oblast a řízení společnosti. V zemích EU dává nyní hlavní rámec udržitelnosti tzv. Green Deal, s důrazem na environmentální pilíř. Taxonomie udržitelných činností, stanovená nařízením č. 2020/852, přináší šest vybraných základních environmentálních cílů a obecný rámec pro určení toho, co je považováno za udržitelné. Je zároveň nástrojem, který bude využíván v rámci tzv. nefinančního reportingu. Autoři rozebírají, jak se nové standardy udržitelnosti zatím projeví ve veřejných zakázkách, a možnosti, jak je nasměrovat udržitelným směrem (zejména kritéria kvalifikace dodavatelů a nastavení hodnotících kritérií). Uvádějí, že v rámci veřejného sektoru se objevují prozatím spíše pilotní projekty reflektující udržitelné aspekty.

Dominik Vítek

Jaký dopad má kybernetická bezpečnost do veřejných zakázek?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 3, s. 4-7

V lednu 2023 byla zveřejněna nová evropská směrnice NIS 2, jejímž cílem je prohloubit a více sjednotit úroveň kybernetické bezpečnosti napříč Evropskou unií. Článek se zaměřuje na dopad kybernetické bezpečnosti do oblasti veřejného zadávání a na případné změny v souvislosti s transpozicí NIS 2 do české legislativy. Autor nejprve shrnuje povinnosti orgánů veřejné správy ve vztahu k požadavkům na kyberbezpečnost, dále formuluje povinnosti veřejných zadavatelů ve vztahu ke kybernetické bezpečnosti. Zdůrazňuje, že požadavky na kyberbezpečnost se musejí přímo propisovat i do zadávací dokumentace VZ, kde jsou hodnoceny zpravidla jako technické požadavky a jejich nesplnění může vést až k vyloučení ze zadávacího řízení. Požadavky musejí být v souladu s principy zadávání veřejných zakázek a nesmějí porušovat hospodářskou soutěž. Jako vhodné řešení lze požadovat mezinárodně uznávané certifikace.

Petr Hůrka

Nevyhnutelnost zásadní modernizace české státní služby

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 7, s. 250-258

Autor shrnuje hodnocení současné právní úpravy státní služby v ČR dle nezávislých analýz, efektivity její činnosti a zdůrazňuje nutnost modernizace právní úpravy státní služby s cílem posílit její aktuálnost, flexibilitu, otevřenost a snížit administrativní náročnost, strnulost a přetrvávající byrokratické postupy. Toho lze dosáhnout jen koncepční změnou právní úpravy a její povahy, při respektování základních hodnot a principů služebních vztahů. Autor se zaměřuje na povahu služebního vztahu a jeho začlenění do právního řádu, na strukturu a uspořádání vedení státní služby a oddělení manažersko-politické a úřednické linie a na postavení představených. Uvažuje nad nutností zjednodušení a zrychlení vstupu do státní služby a výběrových řízení, nad služební smlouvou a vymezením služebního místa i nad možnými změnami služebního místa. Následně se vyjadřuje k úpravě skončení služebního poměru, služebních podmínek státních zaměstnanců i k oblasti vzdělávání a služebního hodnocení. Upozorňuje, že novela zákona o státní službě (č. 384/2022 Sb.) přinesla pouze dílčí změny, které mají vést spíše k možnosti snadněji řídit služební agendu ze strany politické reprezentace, než k vytvoření podmínek k řádnému výkonu služby pro stát. - Poznámky.

Karel Zuska

Průvodce veřejnou podporou : veřejná podpora v PPP projektech

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 2, s. 47-49

Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) je metodou řešení projektů v rámci zajišťování veřejných služeb v celé řadě odvětví. V České republice ovšem není tato metoda širěji aplikována. Článek se věnuje praktickému pohledu na formy PPP projektů a formuluje otázky, na které si veřejný partner musí při realizaci projektu spadajícího pod PPP dát pozor. Dále je rozebrána regulace oblasti veřejné podpory v rámci PPP, upozorněno na rizika veřejné podpory v rámci veřejného zadávání i na některá úskalí realizace PPP. - Poznámky. -- Navazuje na rozhovor v č. 1/2023, s. 46-48.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu**Sv. 29, (2023) č. 6**

Liší se hospodaření čtyř největších měst? Loňské výsledky Prahy, Brna, Ostravy a Plzně v kostce (s. 12-13); Finanční rady pro starostu: měňte praxi k lepšímu (s. 16-17); Výstavba dálnic má rekordní tempo, letos se začne stavět dalších 105 km (s. 18); Obce dostaly návrh nové smlouvy se společností EKO-KOM. Co jim nově nastavená spolupráce přinese? (s. 25-27); Slováky už nápojové obaly v přírodě netrápí. Se systémem záloh se jich zbavíme i v Česku (s. 36-37); Obce dostanou příspěvek na úklid volně pohozených odpadů - littering (s. 38); Do konce letošního roku vznikne legislativa k povinnému zálohování nápojových plastových lahví a plechovek (s. 42); Jak snáze zavést internetové připojení a digitální technologie do obcí (s. 48-49); Technologické trendy veřejné správy pro rok 2023 (s. 50); Podpora bydlení je v podstatě nikdy nekončící evergreen - SFPI a program Nájemní bydlení (s. 53); Návrh zákona o podpoře v bydlení vychází z dobré praxe obcí a krajů (s. 55); 10 (+1) změn zákona o zadávání veřejných zakázek - novela č. 166/2023 Sb. (s. 66-67).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 21, (2023) č. 6**

ESG a veřejný sektor (s. 3-8); Účtování o majetku u ÚSC - 5. část (s. 21-26); Ochrana oznamovatelů a zpracování osobních údajů (s. 27-29); Zákon o ochraně oznamovatelů - č. 171/2023 Sb. (s. 31-32).

Veřejná správa**Sv. 34, (2023) č. 6**

Digitalizace usnadní a zlepší kvalitu cestování (s. 4-5); Euroregiony pomáhají rozvoji turismu (s. 6-8); Nízkoemisní zóny: povede novela zákona k jejich vyhlášení? (s. 10-12); Věra Kovářová: Starostům pomohou jednoduchá a jasná pravidla bez složitých právních kliček a vykutáleností - rozhovor s první místopředsedkyní Poslanecké sněmovny (s. 14-17); Týmy asistentů prevence kriminality v mnoha městech doplňují Ukrajinci (s. 18-19); Simona Hornochová: Výjezdy do obcí jsou velmi oblíbenou službou finanční správy (s. 20-22); Jindřich Fryč: Státní služba není jen zákon o státní službě - rozhovor s nejvyšším státním tajemníkem MV (s. 24-25); Od července se začnou vydávat nové vzory občanských průkazů (s. 26-27); 25. ročník konference Internet ve státní správě a samosprávě nepřekvapil (s. 30-31); Evropský turismus: udržitelnost, digitalizace, kreativita (s. 32-33); Přehledně z EU: Oslavy 9. května a Den otevřených dveří v evropských institucích (s. 34-35); Videokonference, dnes běžná věc (s. 36-37); Starostů je téměř třikrát více než starostek (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

Silke Wettach

Das neue Brüsseler Schleusentor**Nové bruselské stavidlo**

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 22, S. 36-37

Reforma Paktu stability a růstu nabírá na obrátkách. Navzdory přehnaně vysokému zadlužení eurozóny chce Evropská komise pravidla revidovat a získat tak větší vliv na rozpočtovou politiku členských států. Německý ministr financí Ch. Lindner a mnozí ekonomové varují, že zmírňování pravidel není dobrý nápad.

Moritz Koch

Der EU geht das Geld aus**EU docházejí peníze**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 107 (6.6.2023), S. 10

Johannes Hahn, komisař pro rozpočet a správu v Evropské komisi, představí poločasovou bilanci finančního rámce EU pro období let 2021-2027 a návrh rozpočtu pro r. 2024. Očekávána je revize rozpočtu vzhledem ke zvýšeným cenám energií, nákladům na podporu Ukrajiny a zaopatření uprchlíků. Okolo 80 % ročního rozpočtu Unie je pevně plánováno, na flexibilní reakce zbývá okolo 30 miliard eur ročně.

Bundesministerium der Finanzen

Deutsches Stabilitätsprogramm 2023 : Rückkehr in die finanzpolitische Normalität

Německý program stability 2023 : návrat do finančněpolitické normality

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 5, S. 20-27

Bližší pohled na Německý fiskálně-stabilizační program, schválený spolkovou vládou dne 26.4.2023. Mezi přední cíle nového rozpočtového směřování SRN patří snížení schodku rozpočtu ze 4,25 % v r. 2023 až na 0,75 % v r. 2026 a redukce celkového státního dluhu, který by podle současných projekcí klesl ze současných 67,75 % na 65,5 % v r. 2026. Článek shrnuje vývoj rozpočtového salda od r. 2022 v kontextu doznívající koronavirové pandemie a energetické krize r. 2022, stručně se věnuje vývoji strukturálního salda, podrobněji pak výši státního dluhu. V závěru přibližuje strategické výhledy finanční politiky zaměřené prioritně na podporu hospodářského růstu a krizovou odolnost.

Bundesministerium der Finanzen

Finance for the Future : das Zukunftsfinanzierungsgesetz

Finance for the Future : zákon o financování budoucnosti

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 5, S. 8-13

Představení referenčního rámce spolkových veřejných financí (Zukunftsfinanzierungsgesetz – ZuFinG), rozvíjejícího klíčové body, na nichž se v červnu 2022 shodl resort financí v čele s Ch. Lindnerem a ministerstvo spravedlnosti pod M. Buschmannem. Rámec definuje priority veřejných financí a nové způsoby přístupu k řešení výzev, zejména v oblasti digitalizace, využití finančních trhů pro spolufinancování sociálního zabezpečení, zejm. důchodového systému, financování start-upů a inovací, digitalizace a mezinárodní působnosti finančního dohledu a v regulaci obchodu s elektronickými cennými papíry.

Guy Chazan, Sam Fleming

Germany warns of stalemate over Brussels fiscal rules reform

Německo varuje před patovou situací v otázce reformy bruselských fiskálních pravidel

Financial Times, Vol. 2023, No. 41346 (10.6.2023), p. 2

Německý ministr financí Ch. Lindner varoval, že se státy EU nepřiblížily k vyřešení svých sporů ohledně reformy fiskálních pravidel bloku, což snižuje naději na dosažení dohody do konce roku. Evropská komise chce přepracovat Pakt stability a růstu, který by poprvé umožnil uzavírat dohody o snížení dluhu přímo mezi Brusel a jednotlivými státy. Německo se však obává, aby Komisi při bilaterálních jednáních nebyl poskytnut příliš velký prostor, a dalo by přednost pevnějším fiskálním pravidlům.

Lockheed's law

Výdaje na zbrojení z pohledu ekonomie

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9352, p. 63

V návaznosti na válečný konflikt na Ukrajině se členské státy NATO, které nedodrží své závazky vydávat na obranu 2 % svého HDP, zavázaly, že pravidla začnou plnit. Jde o náhlou změnu opačného trendu z posledních desetiletí. I přesto budou vojenské výdaje v poměru k HDP pravděpodobně nižší, než v r. 1990. Jak je to možné? Příspěvek poukazuje na přínos automatizace, která přispívá k tomu, že i s relativně nižším rozpočtem lze vybudovat skvělou armádu. Na rozdíl např. od zdravotnictví nebo školství se u armády také neprojevuje tzv. "nákladová nemoc" (cost disease), o které hovořil již v 60. letech W. Baumol - odvětví není v porovnání se zdravotnictvím či školstvím až tak závislé na lidské práci.

Radim Hanák

Odvod za porušení rozpočtové kázně a penále. 3. část

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 6, s. 29-33

V návaznosti na dva předchozí články, věnující se problematice kontrol prováděných u příjemce dotačních prostředků a postupů při zjištění nedostatků v čerpání dotace, se autor zaměřuje na téma odvodu za porušení rozpočtové kázně, zejména na zásady rozhodné při ukládání tohoto odvodu, spolu se shrnutím relevantní judikatury. Přibližuje povahu odvodu za porušení rozpočtové kázně a penále, stanovení jeho výše a dále úrok z prodlení s vrácením odvodu, který je nazván penálem. Rozebírá rovněž lhůty pro stanovení a placení odvodu a penále i možnost prominutí penále a odvodu za porušení rozpočtové kázně. Autor připojuje několik úvah o nedostacích této právní úpravy. - Poznámky. -- Předchozí části byly publikovány v č. 4/2023 na s. 23-25 a č. 5/2023, s. 28-32.

Milutin Ješić, Aleksandra Prašćević

Voters' awareness as a determinant of political budget cycles : evidence from selected European economies

Informovanost voličů jako určující faktor politicko-rozpočtových cyklů : důkazy z vybraných evropských ekonomik

Finance a úvěr, Vol. 73, (2023) No. 2, p. 162-188

Studie analyzuje přítomnost politicko-rozpočtových cyklů (PBC) v souvislosti s různou úrovní informovanosti voličů ve vybraných zemích střední, východní a jihovýchodní Evropy. Modely jsou odhadovány na základě panelových dat pro 15 evropských zemí za období 2009-2018. Jednou z klíčových vysvětlujících proměnných je index informovanosti voličů, který se používá ke zkoumání toho, jak se strukturální rozpočtová salda liší mezi zeměmi s různou úrovní informovanosti voličů. Výsledky ukazují, že země s dobře informovanými voliči se s PBC neseťkávají, zatímco země s málo informovanými voliči ano. Článek poskytuje politická doporučení pro zlepšení informovanosti voličů a oslabení politicko-rozpočtového cyklu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví nevydělečných organizací a obcí

Sv. 2023, č. 2

Kontrola účetnictví z druhé strany - zpráva z terénu (s. 2-10); Přípustnost odvolání či rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu o náhradě nákladů řízení ve sporu z veřejnoprávní smlouvy (s. 11-14); Otázky a odpovědi k vybraným oblastem z účetnictví a rozpočtu (s. 15-20); Konzumace autorského díla na rozdíl od jeho užití a odraz v rozpočtové skladbě (s. 21-25); Příspěvek, dotace, transfer, jejich účtování a navazující účetní metody pro vybrané účetní jednotky a neziskové organizace (s. 26-32); Vymezení neziskových účetních jednotek podle nového návrhu zákona o účetnictví (s. 41-43).

Životní prostředí

Agnieszka Dembicka-Niemiec, Michał Buczyński, Maria Mołodowicz

Consumption and sustainable development of Polish metropolitan cities

Spotřeba a udržitelný rozvoj velkých polských měst

Statistika, Vol. 103, (2023) No. 1, p. 30-45

Studie se zaměřuje na úroveň udržitelného rozvoje velkých měst v Polsku v rámci základních dimenzí udržitelného rozvoje. Současně byla stanovena úroveň rozvoje měst z hlediska spotřeby a byl učiněn pokus o zjištění vztahu úrovně rozvoje měst a úrovně rozvoje spotřeby. Autoři zkoumali, zda může spotřeba ovlivnit úroveň udržitelného rozvoje dosaženou městy a v jakých aspektech. Výzkum byl proveden analýzou dat z let 2007 a 2020. - Poznámky.

Hard truths about green growth : climate change

Kruté pravdy o zeleném růstu : klimatická změna

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9353, p. 10

Příspěvek poukazuje na dilemata spojená s klimatickou politikou a na to, jak je nutné opatření nasměrovat správně a nepodlehnout různým tlakům. Veřejnost se obává migrace způsobené změnou klimatu, ukazuje se ale, že lidé se do budoucna budou spíše přesouvat v rámci jedné země, konkrétně ze zemědělských oblastí do měst (a ne se stěhovat do zahraničí). Urbanizace napomáhá hospodářskému rozvoji, vhodná opatření tak nespočívají v záchraně malých farem ve stále horších a horších podmínkách, ale spíše v pomoci lidem s jejich stěhováním do lepších podmínek. Další otázkou je nutnost sladit hospodářský rozvoj a klimatické cíle. V rozvinutých zemích se sice klimatické cíle a hospodářský rozvoj daří sladit, nejchudší země, které navíc klima samy příliš neznečišťují, ale pravděpodobně utrpí, pokud bude rozvojová pomoc podmíněna plněním cílů v klimatické oblasti. Zdroje jsou omezené a vzniká dilema, zda podporovat spíše rozvoj nebo ochranu klimatu. Pokud nebudou opatření nastavena vhodně, nejvíc tím pravděpodobně utrpí nejchudší populace. -- Viz i příspěvky k tématu na s. 14-16 (k migraci způsobené klimatickou změnou) a na s. 54-56 (hospodářský rozvoj vs. ochrana klimatu).

The struggle to kill King Coal : climate finance**Boj za konec "Krále uhlí" : financování ochrany klimatu**

The Economist, Vol. 447, (2023) No. 9350, p. 11-12

Světoví lídři se na klimatickém summitu v Glasgow v r. 2021 zavázali skončit s uhlím (státy slíbily ukončit výstavbu nových uhelných elektráren, finančníci se zaručili přestat financovat uhelné doly). O osmnáct měsíců později je ale vše jinak. K obnově zájmu o uhlí přispěla invaze Ruska na Ukrajinu v únoru 2022 a i přesto, že je energetická krize nyní na ústupu, by se měla poptávka po uhlí v letošním roce zvýšit. Příspěvek rozebírá, proč tomu tak je - dřívější závazky bank mají různé "háčky" (např. začnou platit až za několik let, nebo se vztahují pouze na nové zákazníky), některé finanční instituce jsou obviňovány z porušování hospodářské soutěže, finance západních firem mohou být nahrazeny penězi z jiných zemí (Čína, Indie). Hlavním problémem je, že finanční sektor nemůže ovlivnit poptávku po fosilních palivech - pokud bude poptávka vysoká, lidé stále budou hledat možnosti, jak do nich investovat. Nástroje, jak omezit fosilní paliva, mají proto v rukou spíše vlády. -- Viz i rozsáhlejší článek k tématu na s. 59-61.

Životní úroveň

Jan Bittner

How do changes in the minimum wage affect household consumption?**Jak změny minimální mzdy ovlivňují spotřebu domácností?**

Statistika, Vol. 103, (2023) No. 1, p. 5-29

Autor zjišťuje strukturu dodatečné spotřeby v různých typech domácností s nízkými příjmy v ČR. Na základě dat na úrovni domácností je zkoumán dopad přírůstků disponibilního příjmu v důsledku zvýšení minimální mzdy za období 2011-2019 na kategorie spotřeby. Výsledky naznačují, že dodatečné příjmy jsou převážně alokovány do základních potřeb. Spotřeba návykového zboží představuje luxus pro nízkopříjmové domácnosti, mezi nimiž je poptávka ještě více elastická u domácností s dětmi. Stejně tak výdaje na zdraví a vzdělání jsou u domácností s dětmi značně citlivé na výši příjmů. - Poznámky.

Ostatní**Zkrácené obsahy časopisů**

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 67, (2023) č. 25**

Dějiny vzniku kapitalismu. 11. díl: požehnání evropské nejednoty (s. 8-9); Inflace klesla na 11,1 procenta (s. 10); Výstavba bytů padá. Lidé šetří a opět staví svépomocí: kvůli drahým hypotékám a vysoké inflaci lidé upouští od pořízení nové nemovitosti. Roste objem rekonstrukcí a výstavby svépomocí - téma čísla (s. 12-19); Národní rozvojový fond bude financovat nemocnice, nebo ho zavřeme - rozhovor s předsedou představenstva Národní rozvojové banky T. Nidetzkým (s. 20-25); Vlády a regulátoři v USA i Evropě vyhlásili válku kryptoměnám (s. 30-32); Kludští vybudovali obrovský cirkus, kde "pracovalo" dvakrát tolik zvířat než lidí - seriál České podnikání: Karel Kludský, byznys se zvířaty (s. 38-41); Čeští investoři na tahu, nahrává jim krizová doba - rozhovor s advokátem J. Adamem (s. 44-46); Benzin i nafta na předválečných cenách - infografika o ceně pohonných hmot (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 67, (2023) č. 26**

ECB opět zvýšila sazby a avizovala další růst (s. 8); Zemědělství zažilo rekordní sezonu, letos má přijít sešup: výkupní ceny začaly po dvou letech růstu rychle padat. Situace podpoří negativní trendy a možná posílí největší hráče - téma čísla o budoucnosti zemědělství v ČR (s. 10-17); Na filatelistickém trhu se otevírají nové investiční příležitosti - třeba v Rusku (s. 24-27); Penze se musí oddělit od státního rozpočtu, mimo dosah politiků - rozhovor s ekonomem J. Ungerem (s. 28-31); Start-upy si mohou experty lépe vybírat. Počet zájemců vzrostl o polovinu - vývoj mezd ve start-upech (s. 32-33); ESG reporting není legislativní diktát. Firma by si měla sama určit, co o sobě řekne - rozhovor s R. Nedvědovou z PwC Akademie (s. 36-37); Pro zodpovědné firmy bude whistleblowing přínosem: zákon o oznamování škodlivého chování dopadne v Česku na 15 tisíc podniků a organizací. Nahlásit ho ale kvůli nesouhlasu

byznysu nebude možné anonymně (s. 42-43); Na Slovensku mají silný úřad, v Rakousku více času na zavedení ochrany oznamovatelů - nová evropská legislativa (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 27-28

Umělá inteligence jako hrozba i příležitost pro Evropu (s. 6); Dějiny vzniku kapitalismu. 12. díl: význam institucí (s. 8-9); ČNB: úrokové sazby jen tak neklesnou (s. 10); Akciové trhy ve znamení býka, který stojí na chromých nohách: americký akciový index S&P 500 letos letí vzhůru, nahoru jej táhne ale jen několik málo technologických akcií - téma čísla (s. 12-18); Evropská letecká doprava míří do druhé ligy (s. 26-29); Ekonomika protektorátu: základy plánovaného hospodářství v Čechách položili nacisté - seriál Česko versus Evropa: vyčerpaný protektorát (s. 32-35); Je nebezpečné tvrdit, že energetická krize už je za námi - rozhovor s J. Zápotočným z E.ON Energie (s. 36-38); Více malým, méně velkým. Česko je nejpřísnější z celé Unie - rozdělování zemědělských dotací (s. 47-49); Banky nechtějí půjčovat menším firmám. Ty tak utíkají ke crowdfundingu - rozhovor s J. Horákem z platformy Fingood (s. 54-56).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 23

Hodinky na horské dráze. Prodej nových drahých chronometrů trhá rekordy, ceny použitých naopak již více než rok setrvale klesají - téma čísla o investicích do luxusních hodinek (s. 12-16); Tramvajový boom v Praze: květnové otevření tratě na Libuň odstartovalo velkou proměnu veřejné dopravy v hlavním městě (s. 20-23); Jak ukládat českou energii pomocí gravitace - seriál Český Green Deal (s. 30-33); Napraví Turecko žena? Nová šéfka turecké centrální banky má za sebou působení ve vysokých patrech amerického finančnictví. Trhy sázejí na to, že má za úkol pomoci skoncovat s "erdoganomikou" - seriál Kované investice (s. 34-35); Čekání na restart: kvůli krachu společné měny euro a celé kontinentální ekonomiky i ochraně stability cen v eurozóně vznikla před 25 lety ve Frankfurtu nad Mohanem nová instituce, Evropská centrální banka (s. 36-39); USA prohlubují vojenská spojení: Bidenova vláda rozšiřuje bezpečnostní iniciativy s cílem posílit strategii odstrašování a lépe se připravit na případný konflikt na Tchaj-wanu - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-44).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 24

Hladinka klesá: český pivní trh se mění. Lidé pijí méně piva, preferují nealko a speciály, a hospody na venkově krachují. Přejde Česko o postavení světové pivní velmoci? - téma čísla o Čechách a pivu (s. 12-31); Škrtat, ale pomalu: nejsilnější opoziční strana, ANO Andreje Babiše, odmítá úsporný balíček vlády. Sama však nemá alternativní ekonomický plán, jak dát dohromady státní finance (s. 32-34); Slovinci měli nižší inflaci i úroky. Máme chtít euro? : výše úroku nevyhovuje ani tak o měně samotné, jako spíše o tom, co s ní daná centrální banka dělá a kam až je ochotna zajít v její manipulaci - seriál Kované investice (s. 36); Náklady na zelený vodík budou astronomické: jako zdroj čisté energie se má stát alternativou k fosilním palivům. List Financial Times spočítal, že jeho zavedení si do roku 2050 vyžádá investice ve výši 20 bilionů dolarů (440 bilionů korun) - ve spolupráci s FT (s. 38-43); Nejlepší pro přírodu je nedělat nic - životní prostředí (s. 44-48); Nabídka ojetin na předcovidových číslech (s. 52).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 25-26

Budoucnost je v digiměně: konec hotovosti se každým dnem blíží. K čemu bankovky v peněženke, když lze všude platit kartou? Ale peníze žijí dál. Přichází digitální měna. Máme se jí bát? A čeho vlastně? - téma čísla (s. 12-21); Digitální euro. Řešení, které zadělává na problém: ECB pokračuje ve vývoji elektronické měny, přestože politici zpochybňují její smysl - ve spolupráci s Financial Times (s. 22-27); PPP realitou i v Česku. Konečně - dopravní stavby (s. 31-34); Kdo šíří dezinformace o Green Dealu: nebudeme si hrát na schovávanou. Největšími dezinformátory o Green Dealu jsou ti, kteří jej nejvíce prosazují. Důkazů je spousta (s. 36-37); Ústavně-soudní puzzle: ideální složení Ústavního soudu neexistuje. Navzdory tomu je podle zástupců právnické obce třeba věnovat pozornost, aby byl dostatečně pestrý. Daří se to prezidentu Pavlovi? (s. 46-47); EU je na Číně stále závislejší. A neví, jak z toho ven: měny zemí dnešní eurozóny měly v polovině 90. let podíl na globálních devizových transakcích takřka padesátiprocentní. Nyní už je to jen 30 procent - seriál Kované investice (s. 48-49); VW hlásí nové plány se svými továrnami: produkci spalovacích motorů chce přesunout do Škody Auto (s. 60); Dovoz masa z Ukrajiny (s. 66).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2023, č. 27-28**

Lidé budou chybět všude: nejen český průmysl, ale celá česká společnost se bez zahraničních pracovníků neobejde, říká šéf Svazu průmyslu a dopravy Jan Rafaj (s. 12-18); Sázka na spotový trh s elektřinou (s. 20-22); Léto s mobilem - jak zkrátit účet za data - téma čísla (s. 26-31); Co nám zábavní park říká o centrálních bankách: nositel Nobelovy ceny Robert Lucas pomocí příběhů vysvětloval, jak politici vyvolávají recese nebo zapříčiňují nedostatek zboží a inflaci - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-35); Vodík: těžce uchopitelný lehký plyn - seriál Český Green Deal tentokrát o potenciálu a technických možnostech ve vodíkovém hospodářství (s. 36-39); Proč místo do hypotéky investovat třeba do akcií - seriál Kované investice (s. 40-41); Král finmemů Litquidity: "To, co se děje na trhu, to si nevymyslíte": anonymní bankéř z Wall Street o brutální pracovní kultuře ve finančnictví, o tom, jak mu humor pomáhá, a o tom, proč vyměnil kariéru v bance za práci humoristy - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-46); Kladivo na firmy, nebo lakování nazeleno? - ESG (s. 66).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 112 (12.6.2023)**

Ceny e-cigaret poletí nahoru. Vláda je chce tvrdým zdaněním „uklidit“ z dosahu mladých – spotřební daně (s. 3); Poplatky by se měly vybírat od všech, kteří odebírají elektřinu. Málokdo by utekl – rozhovor s novým ředitelem ČT J. Součkem (s. 4); Úroky klesnou, ale hypotéky za dvě tři procenta se nevrátí, to nebyl normál – rozhovor s T. Holubem z bankovní rady ČNB (s. 8); Přísná měnová politika a akcie – komentář (s. 12); Stát, který nechce zhubnout, a inflace, s níž je vše ještě horší – komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 114 (14.6.2023)**

Překvapení za miliardy. Nižší růst penzí se státu v dalších letech prodraží: mimořádné zvyšování důchodů dělalo vládě takovou starost, že se rozhodla ho zrušit. Teď se sice vyhne při vysoké inflaci skokovému růstu výdajů, hned rok nato ale zaplatí na důchodech víc, než ušetřila (s. 1); Stanjurův osekáný rozpočet pro vědu a výzkum štěpí koalici (s. 3); Kdo se pojistil proti inflaci státními dluhopisy, řeší, do dál. Pokud věří prognóze ČNB, je čas peníze vybrat (s. 10); Hamižflace. Za vysoké ceny může z části i chování firem (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 115 (15.6.2023)**

Brusel si došlápl na Google kvůli digitální reklamě – obavy z narušení hospodářské soutěže (s. 2); Stajnurův balíček škrtů číslo 3: stát má ještě letos ušetřit miliardu týdně – deficit státního rozpočtu a snaha o jeho snížení (s. 4); Akcie na stáří. Vláda chce daňové úlevy i pro investice, odepsat bude možné desetitisíce – zvýšení slevy na dani při dlouhodobém investování na stáří (s. 5); Pozor na závody v dotacích, potřebujeme zelené start-upy, říká šéf Evropské investiční banky (s. 8); Letectví se uzdravuje z covidu – infografika (Spec. příloha Letecký průmysl, s. 3).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 118 (20.6.2023)**

Kasínové obce mají přijít o miliardy z online hazardu: MF chce připravit obce s výherními automaty o polovinu příjmů z hazardu. Dostávají totiž i peníze z hraní na internetu, což je podle resortu nelogické (s. 3); Síkela ohlásil zaměstnanecké akcie. Vláda ale žádný plán nemá a tlak z byznysu sílí (s. 5); Jak výhodné bude penzijní spoření na vlastní pěst? Vládní novinka přinese spravedlnost - dlouhodobý investiční produkt (DIP) (s. 6); Burzy zasáhla eurofie. V kurzu je Apple či Japonsko (s. 13); Stát chce více peněz z ČEZ. Měl by si o ně ale říkat beze zmatků - komentář (s. 14); Euro 7 auta nezdraží. Je to mýtus, který živí výrobci automobilů - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 120 (22.6.2023)**

ČNB znovu nechala úrokovou sazbu na sedmi procentech (s. 4); V osobním bankrotu jich mělo být více, dlužníci ale padají stále častěji zpátky do exekucí (s. 5); Balíček 3 se odkládá, vláda čeká, zda se schodek nezlepší sám – veřejné finance (s. 5); Spojme se s Českou exportní bankou, říká nový šéf Národní rozvojové banky T. Nidetzky (s. 10-11); Každý desátý trestný čin se odehraje v kyberprostoru – finanční kriminalita (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 121 (23.6.2023)**

Stanjura couvá se škrty a hasí krizi v koalici. Znovu ožívají návrhy na dražší víno i vyšší daně (s. 6); Krypto ve sněmovně. Poslanec ODS navrhne jednodušší danění, zástupce ANO chce právo na bankovní účet – zákon o trzích s kryptoaktivy (s. 8); Sankce mají díry. Rusové používají do raket západní čipy, v jedné je až 50 součástek z USA (s. 10); Zdravý růst mezd je čtyři až pět procent, říká šéf největší banky v zemi – rozhovor s T. Salomonem o inflaci, základní úrokové sazbě, politice ČNB a o ceně hypoték (s. 12-13); Pokuty za předčasné splacení hypotéky? Je to v zájmu klientů – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 123 (27.6.2023)**

Obce chtějí celou daň z nemovitosti. Snížily by si příjmy od firem (s. 2); Z poboček bank zmizela za pět let skoro pětina zaměstnanců. A není to konec (s. 12); Mírně protiinflační změny DPH - komentář ke konsolidačnímu balíčku (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 125 (29.6.2023)**

Stavební spořitelny mají zrychlit práci úředníků, pomohou se zelenou úsporám: stát využije pro účely "ozelenění" bytového fondu síť poboček stavebních spořitel. Finančním domům může zapojení do byznysu okolo energetických úprav bytů a domů zachránit kůži (s. 3); Schodek pro příští rok až 270 miliard? Nepůjde to tak hladce, spojenci ze Spolu tepou Stanjuru, ať šetří víc - hospodaření státu (s. 6); Svaté právo na předčasné splacení. Kdo na dnešním stavu vydělává? - komentář M. Singera (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 128 (4.7.2023)**

Ceny bytů opět začaly růst. V Brně překročily 100 tisíc za čtvereční metr (s. 1); Co vadí na lex ČEZ? Tři slabiny zákona, který má elektrárny zbavit minoritářů (s. 3); Schodek státního rozpočtu letos poprvé klesl. O 56 miliard (s. 4); K čemu povede digitalizace státu? Může se pak propustit 30 procent úředníků - rozhovor s šéfem české pobočky společnosti Cisco M. Stachníkem (s. 8-9); Michl rok ve funkci. Šéf ČNB může boj s inflací vyhrát (s. 13); Plán dekarbonizace České republiky jako cesta na špičku světa (s. 14); Národní plán obnovy zezelenal. Bez důležitých reforem však hrozí problémy - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 131 (11.7.2023)**

Dnešní padesátníci a mladší přijdou na důchodu až o tři tisíce korun. Stát tak ušetří desítky miliard - reforma penzí (s. 3); Koalici čeká uhájení konsolidačního balíčku, svoje pozměňovací návrhy si raději projedná mimo sněmovnu (s. 4) a související komentář na s. 14; Jak se daří penzijním fondům? Srovnali jsme jejich výkonnost a našli vítěze - investice na stáří (s. 6); Realitní trh už zase přitahuje investory. Ceny ale nerostou - komentář (s. 14); Premiér Fiala se zřejmě rozhodl zlikvidovat Akademii věd - komentář k financování vědy a konsolidačnímu balíčku (s. 15).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 24**

Příliš mnoho starostů: Česko má rozkošatělý systém obecních úřadů, který v Evropě takřka nemá obdoby. Politikům se ale ani při hledání úspor nechce do jejich slučování, byť by to ušetřilo miliardy - téma čísla (s. 6-10); Fiala píše Ježíškovi: všichni představitelé koalice se dušují, že rozpočet nebude nutné novelizovat - komentář (s. 16); Science fiction se stává realitou: překotný rozvoj umělé inteligence přináší nejen obrovské možnosti. Největší obavu mám, že při jejím využití budou rychlejší "zlí hoši", říká šéfka české pobočky společnosti SAP Hana Součková (s. 18-21); Rusko: separatisté jsou v kurzu: v odporu proti režimu Vladimira Putina začíná hrát hlavní roli etnický původ jeho aktérů. Jak vypadá možný rozpad Ruské federace? (s. 22-25); Jurečkova štedrost v době úsporné (s. 28-30); Kéž by bylo všechno zdravé jako bankovní úvěry - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); Kudy ven z čínského nebezpečí: technologický průmysl se děsí války o Tchaj-wan. Odstřihnutí od čínských problémů je však téměř stejně bolestné (s. 34-35); Pěkná hračka. K čemu je a kdo si ji koupí? - brýle pro rozšířenou realitu Vision Pro - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 25**

Lidé z digitální propasti: bez internetu, platební karty a chytrého telefonu nezaplatíte leckde za parkování, nedojdete si na záchod, ve vlaku si nic nekoupíte a exekutor vám možná prodá střechu nad hlavou - téma čísla (s. 6-9); Opozice dělá ze Sněmovny urvanou džungli: byla to Babišova vláda, kdo může za špatný stav veřejných financí. Náš kabinet je kvůli opatřením nepopulární, ale úspory jsou nezbytné, říká poslankyně Eliška Olšáková (s. 16-21); Do Sněmovny stejně daleko - ČSSD (s. 30-31); Jako za faraonů, ale za cizí peníze: dominance armády za prezidenta Abd al-Fattáha as-Sísiho zadusila egyptskou ekonomiku. Jeho megalomanské projekty už nechce financovat ani Záliv - makropohled M. Zámečnicka (s. 32-33); Ukrajince čeká ruské peklo - protiofenziva - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); Hlava '24: problém Kamala - esej o politice USA (s. 38-40).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 26**

Konec konzumu, přichází nerůst: klimatickou změnu lze zastavit jedině změnou celého ekonomického systému, tvrdí zastánci nerůstu. Jejich teorie má ale hodně slabých míst - téma čísla (s. 6-9); Dotační schizofrenie - glosa ke konsolidaci veřejných rozpočtů (s. 14); KOPRofagie a rozčarování z fiskálu - komentář M. Zámečnicka (s. 15); Rezervy ve školství jsou: souhlasím, že je třeba krotit mandatorní výdaje státu. Škrty u učitelů by ale zhoršily kvalitu vzdělávání u nás, říká školská analytička Kateřina Konrádová (s. 16-21); "Jsem vaše odplata": bude-li Donald Trump zvolen, bude podstatně tvrdší než napoprvé. Přípravuje centralizaci moci, deportace, armádu v ulicích (s. 22-24); Konec romance předlužené Afriky: Afričanům došlo, že čínská pomoc nebyla vůbec levná - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Odbory mezi úpadkem a transformací (s. 30); Zbrojařské eurošachy (s. 31-33); Trvalá převaha ve všem je iluzorní: válku v Evropě předvídal generál Burkhard už rok před ruskou invazí, přesto teď připouští, že leccos podcenil - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Dokáže Austrálie zlomit čínský monopol na kritické suroviny? - ve spolupráci s The Economist (s. 37-38); Takové to domácí soudcování - justiční reforma (s. 40-42).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 27-28**

Cestovky hlásí letos rekordy: české domácnosti si alespoň krátký pobyt u moře nenechají v zít ani v době, kdy na rodinný rozpočet doléhá všeobecná dražota. Letos se očekává dovolenkový rekord - téma čísla (s. 6-11); Turistika opět vydělává: v českých hotelech se na jaře poprvé ubytovalo více turistů než před koronavirovou pandemií (s. 12-13); Konsolidace a dálnice. Rýmuje se to? - komentář M. Zámečnicka k plánovaným rozpočtovým výdajům (s. 19); Napříč světem za pár korun? Jasně! - rozhovor s cestovatelkou Z. Zvěřovou (s. 20-25); Pomoz v nouzi, zavěš kafe (s. 26-30); Bilionový účet za bezuhlíkové Česko: účet za dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 vyjde na 3,2 miliardy korun. Pro Česko to může být výhodná investice (s. 32-33); Řecký kurz pravicového myšlení pokračuje - výsledky voleb (s. 34-35); Afrika plná nové energie - makropohled M. Zámečnicka k efektivní výrobě elektřiny (s. 36-38); Čím dál zoufalejší ofenziva: intenzivní investice do image Saúdské Arábie zastírají skutečnost, že ropnému království docházejí peníze (s. 42-44); Rusko může změnit k lepšímu jen demokratické povstání - komentář M. Chodorkovského - ve spolupráci s The Economist (s. 48-49); Chudší dnešek, nebo rozpálenější zítřek - klimatická migrace - ve spolupráci s The Economist (s. 51-52).

Účetnictví**Sv. 2023, č. 6**

Svěřenské fondy z právního, účetního a daňového pohledu (s. 2-9); Novela interpretace NÚR I-8 sociální fond a účtování o fondech tvořených ze zisku (s. 10-13); Koordinační výbor o uplatnění daňové ztráty v neziskovce (s. 19-25); Výhody (nevýhody) uplatnění mimořádných odpisů (s. 26-29); Který finanční úřad může provádět daňovou kontrolu? (s. 30-32); Změny v právní úpravě společností s ručením omezeným a akciových společností po další dílčí (tzv. digitální) novelizaci - zákon č. 416/2022 Sb. (s. 37-46).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 21, (2023) č. 5**

Některé souvislosti vynětí provozování veřejných pohřebišť obcemi z výkonu veřejné správy pro účely DPH (s. 3-5); Výběr z kontrol hospodaření prováděných u krajských příspěvkových organizací (s. 10-13); Účtování o majetku u ÚSC - 4. část (s. 14-21).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Finance. Bankovníctví. Měnový systém	47
Podnik a podnikání	47
Právo	48
Veřejná správa	49
Veřejné finance. Rozpočet	50
Ostatní	50

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30204

Zbyněk Revenda, Martin Mandel, Jan Kodera, Petr Musílek, Petr Dvořák

Peněžní ekonomie a bankovníctví

Jesenice : Ekopress, 2023, 372 stran : obrázky

Výklad problematiky fungování peněžního oběhu, finančních institucí a peněžních a kapitálových trhů. Obsah publikace je rozdělen do šesti základních částí: Peníze a úrok (podstata fungování peněz, emise, oběh a funkce, problematika měnových unií, teorie úrokové míry); Finanční systém (členění a fungování finančních trhů, úloha finančních zprostředkovatelů, Evropský systém finančního dohledu, obchodní bankovníctví, kolektivní a penzijní investování, instituce kapitálových trhů); Trhy cenných papírů (jednotlivé typy investičních instrumentů a metody jejich ohodnocování, institucionální uspořádání trhů cenných papírů, chování akciových kursů pohledem behaviorálních financí); Centrální bankovníctví (postavení a činnost centrální banky, nástroje měnové politiky, systém regulace a dohledu bank, ČNB, Evropská centrální banka); Měnová teorie a politika (teorie poptávky po penězích, nabídka peněz, inflace a deflace s využitím modelu AS-AD, transmisní mechanismy měnové politiky, postupy spojené s regulací peněžní zásoby a cílováním inflace); Mezinárodní finance (výklad měnového kurzu a kursové politiky, devizové operace a jejich praktické využití). Aktuální vydání reflektuje virovou pandemii a agresivní válku Ruska proti Ukrajině. - Sedmé, přepracované vydání / - ISBN: 978-80-87865-84-2 (vázáno)

Podnik a podnikání

30205

Aleš Kubíček

Aktuální otázky v oblasti správy společností : (corporate governance)

Praha : Oeconomica, 2020, 187 stran : ilustrace

Vývoj oblasti správy společností v teorii i praxi. Po úvodní kapitole o historických souvislostech jsou další části práce zaměřeny na teorie a systémy správy společnosti, výklad fungování správních orgánů, na výčet druhů vlastníků, na příklady spojitosti příčin finanční krize a správy společnosti a na regulace správy společnosti (forma, kodexy, regulace na úrovni EU). Další kapitoly představují správy společností v ČR, nové teorie správy společností a otázky vlastnictví a praxe správních orgánů. V závěrečné kapitole jsou uvedeny otázky, které by mohly ovlivnit formu a obsah správy společnosti v dalších obdobích. - Vydání první - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze. - ISBN: 978-80-245-2330-9

30202

Pavel Běhounek

Společnost s ručením omezeným : prakticky včetně účetnictví a daní

Olomouc : ANAG, 2023, 367 stran

Praktická řešení situací vyskytujících se ve společnostech s ručením omezeným. Právní úprava, povinnosti zdanění a účetnictví s.r.o., založení a vznik, rozdělování zisku, odměňování společníků a jednatelů včetně zdanění a odvodů, smlouvy mezi spojenými osobami, zápůjčky poskytované společností jejími společníky, účetnictví, zprávy o vztazích mezi propojenými osobami, ukončení účasti společníka ve společnosti, změna výše podílu. Součástí publikace je i přehledné tematické uspořádání vybraných ustanovení zákona o obchodních korporacích, která se vztahují k s.r.o. - 13. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-391-2 (brožováno)

30145V

Petr Čech, Magdaléna Vyškovská

Základy právní úpravy postavení člena statutárního orgánu s.r.o. a a.s.; Odměna fyzických osob - členů statutárního orgánu s.r.o. a a.s. z daňového a pojistného pohledu

Praha : Svaz účetních České republiky, 2023, 64 stran

První příspěvek obsahuje přehled pravidel, která upravují právní postavení členů statutárního orgánu s.r.o. a akciových společností od 1.7.2023 (zohlednění tzv. diginovely). Těmi pravidly jsou předpoklady výkonu funkce, její vznik a zánik, smlouvy o výkonu a odměňování, pravidla pro jednání v situaci zájmového střetu, péče řádného hospodáře, povinnosti k náhradě škody a diskvalifikace. Na výklad navazuje druhý příspěvek, který vysvětluje základní pravidla pro zdanění odměn členů statutárního orgánu coby fyzických osob ve vazbě na jejich daňové rezidentství a pro odvod sociálního a zdravotního pojištění. Připomíná typy zdanění odměn členů statutárních orgánů. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-037-5 (brožováno)

Právo

30201

k vydání připravila Renáta Krejčí Salátová

20. výročí knihovního zákona

Praha : Národní knihovna České republiky, 2022, 115 stran : ilustrace (převážně barevné), faksimile
Sborník vydaný u příležitosti dvacátého výročí přijetí knihovního zákona (v červnu 2001). Jeho příspěvky připomínají odborné veřejnosti oblasti práce knihoven, které tento zákon ovlivnil. Zároveň sborník poskytuje příležitost zamyslet se nad možnými úpravami zákona v souvislosti se změnami ve společnosti i v knihovnách samotných. Obsahem jednotlivých příspěvků jsou: vývoj legislativy, regionální funkce knihoven, úloha krajských knihoven, ochrana knihovnických fondů pro budoucí generace, dotační politika na podporu knihoven, rovný přístup a virtuální dokumenty. - 1. vydání - Nad názvem: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut. - ISBN: 978-80-7050-765-0

30203I

Alexander J. Bělohávek

EU and international insolvency proceedings :regulation (EU) 2015/848 on insolvency proceedings commentary. Volume I**Evropské a mezinárodní insolvenční právo : komentář k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848. Svazek I**

Hague : Lex Lata, 2020, cclxxi, 850 stran

Podrobný komentář k evropskému insolvenčnímu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 a současně obsáhlé pojednání o předmětné materii z širšího pohledu mezinárodního, resp. přeshraničního úpdkového insolvenčního řízení a mezinárodního práva soukromého. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-90-829824-3-5 (vázáno)

30203II

Alexander J. Bělohávek

EU and international insolvency proceedings :regulation (EU) 2015/848 on insolvency proceedings commentary. Volume II**Evropské a mezinárodní insolvenční právo : komentář k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848. Svazek II**

Hague : Lex Lata, 2020, lxxvi, 1 887 stran

Podrobný komentář k evropskému insolvenčnímu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 a současně obsáhlé pojednání o předmětné materii z širšího pohledu mezinárodního, resp. přeshraničního úpdkového insolvenčního řízení a mezinárodního práva soukromého. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-90-829824-3-5 (vázáno)

30161

editor Amy C Kläsener

M&A arbitration guide**Průvodce po arbitrážích fúzí a akvizicích**

London : Law Business Research, ©2022, x, 296 stran :

Příručka pro rozhodování o fúzích a akvizicích je praktický průvodce, jehož cílem je poskytnout vodítko k tomu, na co by měly strany fúzí při sporech myslet. 39 odborníků z různých prostředí popisuje, jak těmto sporům zabránit a jak je nejlépe řešit. Průvodce je rozdělen do dvou částí. Část I se skládá z 10 kapitol o plánování a procedurálních otázkách, které pokrývají vše od vypracování klauzulí až po strukturu smluv s cílem minimalizovat možnosti sporů. Část II nabízí geografický přehled významných rozdílů ve vnitrostátních právních předpisech, které mohou ovlivnit výsledek sporu. - Fourth edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-909-0 (vázáno)

30160

editors John V H Pierce and Pierre-Yves Gunter

The guide to IP arbitration**Průvodce po arbitráži duševního vlastnictví**

London : Law Business Research, ©2022, x, 291 stran

Až donedávna velcí majitelé duševního vlastnictví váhali s mezinárodní arbitráží - bylo to příliš složité (bez možnosti odvolání atd.). Nyní mnozí mění názor. Tato kniha stanoví, jak lze arbitráž přizpůsobit tak, aby vyhovovala jejich potřebám a bourá některé mýty o jejím používání. Dělí se na pět částí, které zrcadlí životní cyklus sporů. - Second edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-891-8 (vázáno)

E-9645

Who's Who Legal

WWL : arbitration 2023**WWL : rozhodčí řízení 2023**

London : Law Business Research, 2023, 373 stran : fotografie

Zpráva sdružení světových poradců právníků se soukromou praxí Who's Who Legal. Jedná se o jeho dosud nejrozsáhlejší analýzu mezinárodního rozhodčího trhu, která zahrnuje více než 1 250 právníků z 93 jurisdikcí. Kromě toho je zde vyzdvíženo více než 300 soudních znalců, kteří disponují rozsáhlými odbornými znalostmi. Již sedmým rokem zpráva také identifikuje budoucí lídry mezi právníky i znalci, přičemž celkem vyzdvihuje více než 750 nejlepších odborníků z celého světa ve věku do 45 let.

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30140/1540

Svobodný přístup k informacím; Elektronická komunikace; eGovernment; Kybernetická bezpečnost : redakční uzávěrka 17.4.2023

Veřejná správa

30199

Soňa Skulová a kol.

Základy správní vědy

Brno : Masarykova univerzita, 2023, 261 stran

Správní věda, její další vývoj v podmínkách a prostředí ČR a v evropském kontextu. Jednotlivé kapitoly se soustředí na výklad těchto pojmů: charakteristika správní vědy, veřejná správa jako předmět vědeckého zkoumání, činnost veřejné správy, evropský správní prostor, rozhodování ve veřejné správě, veřejná služba, etika veřejné správy, veřejná správa a veřejné statky, hodnocení veřejné správy, kontrola veřejné správy, odpovědnost, racionalizace a reforma veřejné správy. - 3. doplněné a rozšířené vydání - ISBN: 978-80-280-0244-2 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

30200 Pouze prezenčně

předkladatel Petr Fiala, předseda vlády

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2022 : materiál je předkládán podle § 30 odst. 5 a 6 zákona č. 218/2000 Sb.

Praha : Ministerstvo financí ČR, [2023], 9 sešitů

Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2022 obsahuje tyto sešity: Sešit A: Návrh Usnesení Poslanecké sněmovny k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2022. Sešit B: Ekonomický vývoj a hospodaření sektoru vládních institucí. Sešit C: Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Sešit D: Zpráva o stavu a vývoji státních finančních aktiv a státních záruk. Sešit E: Zpráva o řízení státního dluhu. Sešit F: Zpráva o hospodaření dalších složek veřejných rozpočtů a o fondech organizačních složek státu. Sešit G: Tabulková část. Sešit H: Ukazatele kapitol státního rozpočtu. Sešit I: Informace o postupu privatizace a o stavu a použití prostředků vedených na zvláštních účtech (dle zák. č. 178/2005 Sb.). - (brožováno)

Ostatní

30198

Zdeněk Kríž

Cesta z Ruska : ruská agrese proti Ukrajině a její důsledky

Brno : Masarykova univerzita, 2023, 168 stran : barevné ilustrace, mapy

Ruská agrese proti Ukrajině začala v únoru 2022. Obsahem publikace jsou historické souvislosti rusko-ukrajinského konfliktu, rozbor dosavadního průběhu války a důsledky ruské invaze. Názvy kapitol: Ruská zahraniční politika - pokus o udržení "ruského světa"; Ilegální anexe Krymu a rozpoutání války na Donbase; Příprava na další válku, předvečer války; Jak ruské vojenské plány nepřežily střet s realitou na bojišti; Ruská strategická katastrofa; Závěrečné shrnutí. - První vydání - ISBN: 978-80-280-0260-2

30194

Jiří Novotný, Jan Nezmar

Trh fotbalových hráčů : vývoj, pravidla a fungování

Praha : Grada, 2023, 96 stran : ilustrace

Ucelený pohled na vývoj trhu fotbalových hráčů v Evropě, jeho pravidel, popis současného stavu a analýza některých problematických změn včetně praktických příkladů. Primárním produktem profesionálních fotbalových klubů je fotbalové utkání v dlouhodobé soutěži – lize. Klíčovým výrobním faktorem klubů jsou hráči, s nimi se v Evropě na trhu fotbalových hráčů realizují přestupy mezi jednotlivými fotbalovými kluby. Publikace se zabývá specifiky, pravidly, účastníky, ale i problémy tohoto trhu. Záměrem autorů je nejen popsat vývoj pravidel, ale také ukázat, jak fotbalové prostředí na tento vývoj reagovalo v praxi a zároveň zdůraznit, které změny byly pro fotbalový trh nejzásadnější a co přesně přinesly pro praktické fungování jednotlivých fotbalových klubů. - První vydání - ISBN: 978-80-271-3723-7 (brožováno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone